

Ole Helby Petersen, Ulf Hjelmar, Karsten Vrangbæk & Lisa la Cour

Effects of contracting out public sector tasks

A research-based review of Danish and international studies from
2000-2011

Appendix to main report

AKF, Anvendt KommunalForskning
Købmagergade 22
1150 København K
Telefon: 43 33 34 00
Fax: 43 33 34 01
E-mail: akf@akf.dk

© 2012 AKF og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse.
Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til AKF.

© Omslag: Monokrom, Lars Degnbol

Forlag: AKF
ISBN: 978-87-7509-374-8
i:\08 sekretariat\forlaget\ohp\5111\5111_appendix til en_hovedrapport.docx
Marts 2012

AKF, Anvendt KommunalForskning

AKF's formål er at levere ny viden om væsentlige samfundsforhold. Hovedvægten ligger på forskning i velfærds- og myndighedsopgaver i kommuner og regioner. Det overordnede mål er at kvalificere beslutninger og praksis i det offentlige.

Ole Helby Petersen, Ulf Hjelmar, Karsten Vrangbæk & Lisa la Cour

Effects of contracting out public sector tasks

A research-based review of Danish and international studies from
2000-2011

Appendix to main report

Reference nr.	1
Titel	Veje til bedre udbud – Beskrivelse af krav og ydelser ved udbud: Vaskeriservice, kostpleje og ældrepleje (casestudier)
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Erhvervsministeriet/COWI. 2000. Udgivelsessted ikke angivet.
Analyseobjekt	Danmark. Der indgår studier af både amtslige og kommunale udbud. Sektorer, som indgår i studiet, er vaskeriservice, kostpleje og ældrepleje.
Anvendt metode	Kvalitativt studie baseret på 10 cases om amters og kommuners erfaringer med udbud af serviceopgaver på de tre nævnte områder (4 cases på ældreområdet og 3 på hhv. kostpleje og vaskeriservice). Casestudierne baseres på interview med politikere, medarbejderrepræsentanter, leverandører mv. samt skriftligt materiale, fx konkrete udbudsdokumenter.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Blandede effekter, ikke systematisk opsamlet. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Blandede konsekvenser, ikke systematisk opsamlet.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som tilfredsstillende, men med en begrænset generaliserbarhed. Casestudierne er grundigt beskrevet i rapporten og bygger tilsyneladende på en del interview (antal ikke angivet), men der indgår kun i mindre grad – eller slet ikke – oplysninger om casevalg, samt hvilke respondenter der er interviewet i de enkelte cases (1b). Der diskuteres i et vist omfang tidligere erfaringer med udbud, men oplysningerne anvendes ikke aktivt til at vurdere resultaterne (3b). Det er en udtalt svaghed, at undersøgelsen er gennemført helt ned til 0 måneder efter udbuddet (og flere cases kun få måneder efter udbuddet), hvilket i sagens natur betyder, at mange effekter endnu ikke kan observeres, herunder betydning for kvaliteten og medarbejdernes tilfredshed, arbejdsvilkår mv. (3e, 3f). Samlet betyder manglen på overvejelser om casevalg samt resultaternes holdbarhed, at studiet har en meget begrænset generaliserbarhed.

Reference nr.	2
Titel	Effektivitet gennem konkurrence. Udbud af velfærdsservice – hvad gør leverandøren anderledes?
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Finansministeriet/Rambøll. 2000. København: Finansministeriet.
Analyseobjekt	Analysen omhandler 5 casestudier inden for forskellige amtskommunale og kommunale sektorer i Danmark (uddannelse, ældre og handicappede, socialområdet i øvrigt).
Anvendt metode	Analysen bygger på kvalitativ metode (casestudie). Der er med udbydere og leverandører gennemført 15 eksplorative telefoninterview, 15 personlige interview og 5 fokusgrupper, og derudover er der indhentet relevante dokumenter fra de 5 cases.

Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: De økonomiske besparelser i de 5 cases varierer fra 0 % til 33 % efter udlicitering, og i de 5 cases har omkostningsbesparelsen ikke generelt medført forringelser af kvaliteten. Casene er udvalgt som eksemplariske positive cases på velfærdsområdet, så en generalisering er ikke mulig. De opnåede økonomiske effekter har "ikke nødvendigvis noget med den private udfører at gøre" (s. 34), men med en mere generel "evne til at tilpasse sin kapacitet og organisation til ændrede vilkår og krav" (s. 31). Tilpasningen i de 5 cases har fokuseret på ledelse, økonomisk styring (aktivitetsbaseret afregning), fladere og slankere organisation samt tilpasning af arbejdstilrettelæggelsen til servicespecifikationen. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Udlicitering stiller krav til medarbejderne om øget fleksibilitet og en ændret arbejdspladskultur i retning af brugerorientering og internt samarbejde på tværs af organisationen.
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Der er tale om et kvalitativt casestudie med en udvælgelse af særlig eksemplariske cases på velfærdsområdet (1a), men man kunne med fordel have udvidede overvejelser om caseudvælgelsen (1b) og have inddraget øvrig litteratur på området til at understøtte konklusionerne (3c). De kontekstuelle forhold er godt inddraget i casebeskrivelserne (3b), men de kunne med fordel være underbyggede af mere systematisk inddragelse af tilgængelige data på området (1c). I diskussionen af effekter inddrages ikke transaktionsomkostninger (3d). Analysen omhandler "first movers" på området, og erfaringerne kan kun i begrænset omfang generaliseres (3b).</p>

Reference nr.	3
Titel	Arbejdsklimamåling blandt "udliciterede" medarbejdere (inkl. særskilt publiceret sammenfatningsrapport: Sammenfatning af resultater fra 3 arbejdsklimamålinger)
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Rådgivende Sociologer/Det Kommunale Kartel. 2000a. København.
Analyseobjekt	Medarbejderes arbejdsklima efter udlicitering. Medarbejderne er fra en række forbund under Det Kommunale Kartel og en række sektorer (forsyningsvirksomhed, bygge- og anlæg, ældre og handicappede).
Anvendt metode	Undersøgelsen bygger på kvantitativ metode. Der er gennemført en survey blandt medarbejdere (svarprocent på 43).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: 34 % af medarbejderne oplever, at deres tryghed i ansættelsen er blevet dårligere efter udliciteringen, mens 53 % oplever, at den er den samme som før, og 2 % oplever, at den er blevet bedre. De formodede årsager til, at medarbejdere er holdt op efter udliciteringen, er arbejdsforholdene i al almindelighed (51 % nævner dette) og psykisk belastning (49 %). 40 % oplever, at kvaliteten af arbejdet er blevet dårligere efter udlicite-

	ringen, 47 % mener, at kvaliteten er den samme som før, mens 10 % mener, at den er blevet bedre.
Kvalitetsvurdering	Samlet er der tale om et relevant, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Caseudvælgelsen og tilvejebringelsen af samplen er uklar, så det gør en generalisering af de indhentede data meget usikker (1b). Det er uklart, om medarbejdernes svar omhandler konsekvenser af udlicitering eller konsekvenser af andre forhold (2a, 3a). Kontekstuelle forhold i de enkelte cases inddrages ikke i fortolkningen af resultaterne (3b). Der indgår ikke en kritisk vurdering af resultaternes holdbarhed, og anden relevant litteratur inddrages ikke (3c).

Reference nr.	4
Titel	Arbejdsklimamåling blandt ansatte i den offentlige sektor (inkl. særskilt publiceret sammenfatningsrapport: Sammenfatning af resultater fra 3 arbejdsklimamålinger)
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Rådgivende Sociologer/Det Kommunale Kartel. 2000b. København.
Analyseobjekt	343 medarbejdere fra kommuner og amter, som har været udsat for en omstilling eller udlicitering.
Anvendt metode	Der er anvendt en kvantitativ metode. En survey er gennemført med 343 besvarelser svarende til en svarprocent på 43.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Størstedelen af medarbejderne (63 %) giver udtryk for, at deres forhold er uændret efter omstillingen/udliciteringen, 10 % vurderer, at de bliver bedre, og 15 % vurderer, at de bliver dårligere.
Kvalitetsvurdering	Samlet er der tale om et relevant, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Målgruppen for undersøgelsen er uklar (1b), og der foreligger ikke dokumentation for, hvem målgruppen (og den samlede population) omfatter (1b), ligesom der i øvrigt ikke er dokumentation for undersøgelsens resultater i bilag el.lign. (3g). Besvarelsesprocenten er forholdsvis lav (43 %), og ser man på andelen af medarbejdere, der har været udsat for udlicitering, så indgår kun en meget lille del (ca. 16 medarbejdere) (2a). Der sondres i analysen ikke mellem medarbejdere, der er blevet omstillet (kontraktstyring, decentralisering, ny uddannelse), og medarbejdere, der har været igennem en udlicitering, så konsekvenser af udlicitering for medarbejdere kan ikke udlæses på baggrund af undersøgelsen (3a). Øvrige relevante undersøgelser på området er ikke inddraget i fortolkningen af analysens resultater.

Reference nr.	5
Titel	Arbejdsklimamåling blandt ansatte som står over for at skulle udliciteres (inkl. særskilt publiceret sammenfatningsrapport: Sammenfatning af resultater fra 3 arbejdsklimamålinger)
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Rådgivende Sociologer/Det Kommunale Kartel. 2000c. København.
Analyseobjekt	39 medarbejdere fra kommuner og amter, som har været udsat for en udlicitering.
Anvendt metode	Der er anvendt en kvantitativ metode. En survey er gennemført med 39 besvarelser svarende til en svarprocent på 83.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Størstedelen af medarbejderne (35 %) giver udtryk for, at deres forhold forventes at være uændrede efter udliciteringen, 34 % vurderer, at de bliver dårligere, og 4 % vurderer, at de bliver bedre.
Kvalitetsvurdering	Samlet er der tale om et relevant, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Målgruppen for undersøgelsen er uklar (1b), og der foreligger ikke dokumentation for, hvem målgruppen (og den samlede population) omfatter (1b), ligesom der i øvrigt ikke er dokumentation for undersøgelsens resultater i bilag el.lign. (3g). Samplen er meget lille i forhold til at gennemføre en kvantitativ analyse (39 personer) (2a), dog gennemføres en analyse ud fra en forkert præmis om, at den statistiske usikkerhed er 5 %, og der kan drages konklusioner på det grundlag (3a). Øvrige relevante undersøgelser på området er ikke inddraget i fortolkningen af analysens resultater (3c).

Reference nr.	6
Titel	Evaluering af udbud og udlicitering i Københavns Kommune
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	CASA v. Inger-Marie Wiegman, Dorte Kira Nielsen, Jon Sundbo & Edvin Grinderslev. 2001. København.
Analyseobjekt	Analysen omfatter alle udbud 1997-2000, som vedrører løbende driftsopgaver (forsyningsvirksomhed, bygge- og anlæg, ældre og handicappede, socialområdet i øvrigt, administration).
Anvendt metode	Analysen er baseret på både kvantitativ og kvalitativ metode. Der er gennemført en survey blandt 11 forvaltninger/bydele og 3 casestudier. Der indgår i alt data fra 33 udbud, heraf 16 udbud, hvor der er mere detaljerede oplysninger om konsekvenserne af udbuddet. I de 3 cases er gennemført gruppeinterview med medarbejdere, gruppeinterview med brugere og individuelle interview med de ansvarlige for udbuddet fra udbyderside.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Brugertilfredsheden med kvaliteten efter udbuddet er generelt større end før udbuddet – færre klager efter udbuddet og

	<p>brugerne i de 3 cases giver udtryk for, at kvaliteten er blevet bedre. I 9 ud af de 16 udbud er der reelle besparelser (omkostninger medregnet diverse transaktionsomkostninger), typisk mellem 10-25 %, kvaliteten er hævet i 4 tilfælde, uændret i 3 tilfælde og reduceret i 1 tilfælde (1 uoplyst). I 3 ud af de 16 udbud har der været forøgede omkostninger, varierende fra 9-36 %, kvaliteten er dog også hævet i 2 tilfælde. I en sammenligning med øvrige kommuner (KL-undersøgelse) påpeges det, at Københavns Kommune er lidt bedre til at opnå reelle besparelser, mens Københavns Kommune har lidt større problemer med at få overholdt den aftalte kvalitet.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Casene peger på, at medarbejdernes tilfredshed hænger sammen med oplevelsen af, om de leverer en god service, og i 1 af de 3 cases peges der på, at medarbejdertilfredsheden er faldet efter udbuddet på grund af dette forhold. Undersøgelsen peger på, at der blandt udbyderne er en begrænset interesse for medarbejdernes forhold efter udbuddet.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et tilfredsstillende og relevant studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Designet af undersøgelsen er lidt mangelfuldt, da der er tale om et lille antal udbud (1a), der er manglende oplysninger om den samlede mængde af udbud på området (1b), og der indgår ikke direkte øvrige relevante data på området (regnskabstal etc.) (1c). I analysen er transaktionsomkostninger systematisk inddraget (3d), ligesom omkostningerne systematisk er sammenholdt med kvaliteten (oplevet kvalitet) (3e). Der indgår kun ufuldstændige oplysninger om medarbejderforhold (3f). Øvrige relevante undersøgelser på området er kun inddraget i meget begrænset omfang (3c).</p>

Reference nr.	7
Titel	Vi gør jo ikke rent mere
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Fag og Arbejde (FOA)/KLS. 2001. København.
Analyseobjekt	Analysen ser på medarbejderes forhold efter udlicitering af rengøring inden for en specifik sektor (sundhed). Konkret tages der udgangspunkt i hospitalsmedhjælperes forhold på Hvidovre og Amager hospitaler efter en udlicitering.
Anvendt metode	Den anvendte metode er kombineret kvantitativ og kvalitativ. Der er gennemført en telefonisk survey, hvor i alt 102 medarbejdere svarede på spørgsmålene svarende til en besvarelsesprocent på 77.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: ISS vandt udliciteringsrunden med et bud, som var 12 millioner kr. billigere. Efter udliciteringen reducerede ISS medarbejderstaben med 23 %, og det har ifølge de fleste medarbejdere (75 %) forringet kvaliteten af rengøringen.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder (rengøring).</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Udliciteringen har ført til lavere med-</p>

	<p>arbejdertilfredshed. 81 % er mindre tilfredse med deres arbejde efter udliciteringen. 64 % mener ikke, at de kan holde til det nuværende arbejde i længden, fordi der er for få medarbejdere til at udføre opgaverne. 84 % mener, at den daglige arbejdsmængde er blevet større efter udliciteringen.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet er der tale om et relevant, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Studiet har et relevant analysedesign til at undersøge medarbejdereffekter og en relativt høj svarprocent (1a, 1b). Studiet kunne med fordel have suppleret medarbejdernes vurderinger af arbejdsmiljøet med faktuelle oplysninger om evt. ændringer i arbejdsforhold, normeringer, arbejdstempo mv. (1c), ligesom spørgsmålene i nogen grad forekommer at være formuleret med henblik på at belyse negative medarbejderkonsekvenser (2a). Der præsenteres intet metodisk grundlag eller systematik i fremstillingen af udsagn fra interviewene, hvorfor det ikke er muligt at vurdere, om de præsenterede udsagn er repræsentative for alle respondenter. Det giver en meget lav grad af gennemsigthed i de rapporterede resultater (3g), og der foretages ingen vurdering af resultaternes holdbarhed og generaliserbarhed (3c). Undersøgelsen fremstår ikke i tilstrækkelig grad metodisk underbygget og dokumenteret og har i højere grad karakter af et partsindlæg i en verserende sag (hvilket også fremgår af undersøgelsen) end et videnskabeligt tilfredsstillende bidrag.</p>

Reference nr.	8
Titel	Udbud og udlicitering i kommunerne – Fakta og tendenser
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Kommunernes Landsforening. 2001. København.
Analyseobjekt	Danmark, alle kommuner, udbud af alle typer af kommunale driftsopgaver (minus anlægsområdet og mindre ad hoc-driftsopgaver, konsulentbistand mv.).
Anvendt metode	Studiet bygger på 2 surveyundersøgelser med fokus på hhv. 'alle driftsopgaver ekskl. teknik og miljø' og 'driftsopgaver på det kommunaltekniske område'. Surveys er udsendt til de 273 medlemskommuner. Svarprocenten er hhv. 87 % i den generelle undersøgelse og 61 % for det tekniske område. Inden for begge delundersøgelser bedes kommunerne også udfylde op til 5 spørgeskemaer vedr. konkrete erfaringer knyttet til de 5 største udbud i kommunen. Svarprocenten på denne del er en del lavere, hhv. 64 % og 48 %. Det angives ikke, hvem man har bedt udfylde spørgeskemaerne i de to undersøgelser.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Besvarelsene på de generelle områder viser, at kommunerne i 45 % af tilfældene opnår besparelser og i 55 % af tilfældene ikke gør det. På det tekniske område opnås besparelser i 52 % af tilfældene, mens man i 48 % af udbuddene ikke gør det. I de tilfælde, hvor der er besparelser, er der for ca. 3/4 tale om besparelser på ml. 1 og 499.999 kr. I ca. 90 % af tilfældene vurderes serviceniveauet/kvaliteten at svare til det aftalte med leverandøren. I de tilfælde, hvor kvaliteten ikke lever op til det aftalte, er der lidt oftere tale om forringelser end forbedringer. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. De driftsområder, hvor udbud hovedsageligt fører til bespa-

	<p>relser, er de tekniske områder, fx rengøring, revisionsopgaver, affaldshåndtering, drift af parker og grønne områder, vejvedligeholdelse og drift af spildevandsanlæg.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Undersøgelsen viser, at meget få kommuner anvender sociale krav (sociale klausuler) ifm. udbud (ca. 4 % af udbuddene).</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Studiet vurderes som et tilfredsstillende studie, der indgår i forskningsoversigten. Surveyen omfatter alle kommuner i KL, og svarprocenten er generelt god, dog noget lavere vedrørende de konkrete erfaringer med udbud (2a). Det er en svaghed, at det ikke fremgår, hvem der har udfyldt spørgeskemaerne (kommunaldirektøren, udbudschefen, den tekniske chef, andre?) (2a). Desuden anvender studiet udelukkende deskriptiv statistik og forsøger ikke at kontrollere og beregne sammenhænge mellem de forskellige effekter, fx pris og kvalitet mv. (3a). I og med at alle besvarelser bygger på informanternes oplevelse af generelle og specifikke erfaringer med udbud, er besvarelserne relativt generelle og overfladiske, og da der ikke sættes konkrete tal eller størrelser på besvarelserne, er surveymetoden måske ikke den mest valgte til at afdække effekter og erfaringer med kommunale udbud (1a). Studiet diskuterer forskellige forbehold ift. repræsentativitet og generaliserbarhed, hvilket er en styrke, om end der ikke gøres forsøg på at tage højde for, at der er en betydelig overrepræsentation af store udbud i besvarelsen (3c). Medarbejderforhold er kun meget kort belyst, for så vidt angår sociale klausuler, hvorimod virksomhedsoverdragelser, ansættelsesvilkår mv. ikke belyses (3f).</p>

Reference nr.	9
Titel	Udbud og udlicitering på det tekniske område – omfang og erfaringer
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Kommunernes Landsforening. 2001. København.
Analyseobjekt	Udbud og udliciteringer på det tekniske område i kommunerne (forsyningsvirksomhed, bygge- og anlæg) fra 1994 til 1999.
Anvendt metode	Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ metode. Der er gennemført en survey, i alt 166 kommuner deltog svarende til 61 %. Derudover er gennemført kvalitative casestudier (4 fokusgrupper med ledere i kommunale tekniske forvaltninger og telefoniske interview med ledere/medarbejdere i kommunale tekniske forvaltninger).
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Der blev opnået besparelser i 52 % af udbuddene. Der blev for 18 % af kommunerne opnået besparelser på 11-15 % ekskl. følgeomkostninger. I 16 % af udbuddene var besparelsen mere end 25 %, mens der ingen besparelse var for 27 % af kommunerne. Besparelserne var navnlig på drift og vedligehold af grønne områder, vandløb og spildevandsanlæg. Der påvises ikke generelt nogen ændringer i serviceniveauet (kvaliteten af ydelsen) som følge af gennemførte udbud (se også kommentar nedenfor om opgørelsesmetoden ift. kvalitetsparameteren).</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder.</p>

	3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Varierende resultater baseret på få cases.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et tilfredsstillende og relevant studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Den gennemførte survey indeholder dog en række manglende svar, som gør en generalisering vanskelig (2a), og resultaterne skal derfor tages med et vist forbehold. Undersøgelsen kunne med fordel være underbygget af budget- og regnskabstal (1c). Den anvendte beregningsmetode af omkostningerne er tvivlsom i forhold til, om transaktionsomkostninger er medregnet i alle tilfælde (1c, 3d). Desuden anvender studiet en problematisk opgørelse af kvaliteten, idet surveyen spørger til, hvorvidt de private leverandører faktisk leverer den kvalitet, som er aftalt i kontrakterne. Et mere retvisende mål for kvaliteten ville være at spørge til kvaliteten hhv. før og efter konkurrenceudsættelsen (3e).

Reference nr.	10
Titel	Arbejdsklimaundersøgelse: ISS Hospitalsservice Hvidovre Hospital.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Rådgivende Sociologer. 2001. København.
Analyseobjekt	Undersøgelsen ser på arbejdsklimaet blandt rengøringspersonale på Hvidovre Hospital, der har været igennem en udlicitering ca. 11 måneder før undersøgelsen (arbejdsmarked).
Anvendt metode	Analysen bygger primært på kvantitativ metode, men kvalitativ metode indgår delvist. Der er gennemført en survey blandt udliciterede medarbejdere (svarprocent på 71), og spørgeskemaet er inden udsendelse blevet drøftet i en række fokusgruppeinterview.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: 21 % er tilfredse med ansættelsen efter udliciteringen, mens 43 % er utilfredse. Jo mere tilfreds medarbejderne var med forløbet og informationen omkring udliciteringen, jo mere tilfreds er medarbejderne med nuværende arbejdsforhold. 81 % svarer, at arbejdspresset er blevet større siden udliciteringen, heraf mener ca. halvdelen, at dette skyldes udliciteringen og ikke andre forhold. 69 % synes, at samarbejdet mellem medarbejder og leder er blevet dårligere efter udliciteringen.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Spørgeskemaet er relevant i forhold til målgruppen (1a, 1b), og undersøgelsen er gennemført efter gældende standarder (2a). Der indgår en række relevante overvejelser og resultater i forhold til, hvorvidt udliciteringen har påvirket de berørte medarbejdere (3f). Studiet kunne med fordel have inddraget relevante data på området for at belyse arbejdsklimaet (1c). Studiet er et single case-studie med begrænset generaliserbarhed, og der er ikke lavet en kritisk vurdering af resultaternes generaliserbarhed, herunder en inddragelse af andre relevante undersøgelser på området (3c). Resultaterne kan derfor kun i meget begrænset omfang generaliseres.

Reference nr.	11
Titel	Århus Kommune: Evaluering af forsøg med udbud
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Kommunernes Landsforening/KL's Konsulentvirksomhed (KLK). 2002. København.
Analyseobjekt	Analysen omfatter 12 udbud (status af forsøg) igangsat i 2000-2002 i Århus Kommune inden for forskellige sektorer (bygge- og anlæg, sundhed, ældre og handicappede, administration).
Anvendt metode	Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ metode og forskellige typer af undersøgelsesdesign (survey, casestudie). Der er gennemført 12 kvalitative interview med bestillere, 17 kvalitative interview med leverandører, 7 fokusgruppeinterview med ledere, medarbejdere og leverandører, spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere (svarprocent på 70) samt spørgeskemaundersøgelse blandt leverandører (svarprocent på 44).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Forsøgene med udbud har samlet set været en økonomisk gevinst for Århus Kommune – 50 % af udbuddene har medført en gevinst, 17 % har hverken medført en gevinst eller tab, 25 % har medført et tab (8 % ikke opgjort). Generelt er der tilfredshed med de leverede ydelser. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Medarbejdere giver udtryk for usikkerhed og utryghed i forbindelse med skift af arbejdsgiver efter et udbudsforløb (55 % skeptiske). Et stort flertal af medarbejderne giver udtryk for mindre skepsis over for en ny arbejdsgiver efter overgangen til ny arbejdsgiver (78 % tilfredse).
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et bredt og relevant analysedesign (1a), og gennemførelsen af studierne lever generelt op til gældende standarder (2a, 2b, 2c). Der indgår overvejelser om transaktionsomkostninger (3d), kvaliteten af serviceydelserne (3e) og medarbejderforhold (3f). Studiet kunne med fordel have inddraget vurderinger af, hvorvidt kontekstuelle forhold i de enkelte cases kan have påvirket den målte effekt af udbuddet (3b). Kun 16 % af de analyserede udbud har været i drift i mere end et år, så derfor er opgørelsen af effekt forbundet med en betydelig usikkerhed (1a, 3a). Resultaterne vedrørende effekt skal derfor tages med forbehold.

Reference nr.	12
Titel	Is private delivery of public services really cheaper? Evidence from public road maintenance in Denmark.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Blom-Hansen, Jens. 2001. Public Choice, 115, 3, 419-438.
Analyseobjekt	Danmark, det kommunale vejområde (vejvedligeholdelse, ikke anlæg af ny vej).

Anvendt metode	Kvantitativt studie af 270 kommuner baseret på regnskabstal fra Danmarks Statistik samt udvalgte kvalitetsdata fra en mindre sample bestående af 42 kommuner. Den afhængige variabel i studiet er omkostninger (målt i kroner) til vejvedligeholdelse pr. meter vej. Studiet gennemfører en tværkommunal såvel som tidsmæssig analyse i perioden 1987-1999.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet finder en signifikant negativ sammenhæng mellem anvendelse af private leverandører til vedligeholdelse og omkostningsniveauet. Den tværkommunale analyse viser en økonomisk besparelse på 1,5 % ved en 10 procentpoints stigning i andelen af private leverandører inden for kommunal vejvedligeholdelse. Den efterfølgende analyse af sammenhængen mellem udviklingen i andel private leverandører og omkostningsniveau over tid viser tilsvarende resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Studiet vurderes samlet som et tilfredsstillende studie i den gode ende af kategorien. Studiet er overbevisende sammensat (1b) og gennemført (2c) med velbegrandede kontrolvariable (3b). Der diskuteres i vid udstrækning generaliserbarhed af resultaterne, og studiet giver et omfattende overblik over tidligere undersøgelser på området og placerer studiet ift. disse (3c). Der anvendes desuden et "lag" på 1 år, hvilket forekommer at være en velbegrundet beregningsmetode (3a). Studiet kontrollerer for kvalitetsdata, men disse kvalitetsdata bygger kun på oplysninger fra 42 kommuner og kun for det sidste år i den undersøgte periode. Kontrollen for kvalitetsdata må derfor betegnes som værende af en lavere kvalitet end resten af undersøgelsen og skal tages med et vist forbehold (3e). Studiet inddrager ikke diskussioner om transaktionsomkostninger (3d). Såfremt der er forhøjede transaktionsomkostninger ved at bruge private, og disse omkostninger ikke afholdes på vejkonti men fx af en udbudsafdeling, vil dette sænke den økonomiske besparelse. Omkostningsreduktionen på 1,5 % ved en 10 procentpoints stigning i andelen af private leverandører bør derfor tages med forbehold for transaktionsomkostninger såvel som begrænsede kvalitetsoplysninger og evt. forskelle i medarbejderforhold i hhv. offentligt og privat regi. Samlet er der dog tale om et overbevisende studie med relativt høj generaliserbarhed især ift. de økonomiske effekter.

Reference nr.	13
Titel	Effekter af udlicitering
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Specialarbejderforbundet (SID)/Deloitte & Touche. 2003. København.
Analyseobjekt	Analysen omhandler udlicitering af løbende driftsopgaver i kommuner og amter inden for en række sektorer (forsyningsvirksomhed, bygge- og anlæg, uddannelse, sundhed, ældre og handicappede, socialområdet i øvrigt, administration).

Anvendt metode	Analysen bygger både på kvantitativ og kvalitativ metode. Der er gennemført en internetbaseret survey, hvor i alt 119 leverandører, udbydere og medarbejdere har deltaget. Derudover er gennemført 6 kvalitative interview med udbudsaktører.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Kan ikke opgøres entydigt på baggrund af undersøgelsen, bl.a. fordi der mangler viden om de forbundne transaktionsomkostninger. Overvejende vurderer udbydere og leverandører udliciteringer som positive set i forhold til value-for-money. Medarbejdere har en overvejende negativ vurdering. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Medarbejdere oplever i langt højere grad end leverandører og udbydere, at udlicitering har en negativ indvirkning på arbejdsmiljøet. Der foretages kun få målinger af arbejdsmiljøeffekter.
Kvalitetsvurdering	Samlet er der tale om et relevant, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Caseudvælgelsen er uklar, så en generalisering på baggrund af undersøgelsen er ikke mulig (1b). Den samlede population er ikke kendt, og de undersøgte cases er ikke systematisk udvalgt (1b). Der er ikke inddraget øvrige tilgængelige data på området (budget- og regnskabstal m.m.) for at understøtte konklusionerne (1c). Samplen er forholdsvis lille, særlig i forhold til medarbejdere, hvilket gør en generalisering meget vanskelig (2a). Kontekstuelle forhold i de enkelte cases er ikke inddraget for kritisk at kunne vurdere holdbarheden af de målte udliciteringseffekter (3b).

Reference nr.	14
Titel	Arbejdsmiljø ved udbud af busdrift
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	CASA v. Inger-Marie Wiegman, Karin Mathiesen & DTU v. Peter Hasle. 2004. København.
Analyseobjekt	Belysning af arbejdsforhold efter udlicitering i 6 kollektive trafikelskaber, der udbyder busdrift.
Anvendt metode	Der er anvendt kvalitativ metode. I alt 6 casestudier indgår i undersøgelsen. Der er gennemført 42 kvalitative interview med repræsentanter for trafikelskaber, entreprenører og chauffører.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Undersøgelsen viser, at trafikelskaberne ikke følger op på krav om arbejdsmiljøforhold, og entreprenørerne har derfor et lille incitament til at investere i arbejdsmiljøforbedringer. Chauffører skifter ofte arbejdsgiver og måske arbejdsplads i forbindelse med udbud, og det skaber usikkerhed hos chaufførerne, og for nogle er det en stor psykisk belastning. Gode eksempler på forbedring af chaufførers arbejdsmiljøforhold er ændret tilrettelæggelse af køreplaner, arbejdsmiljøvurdering af entreprenører i forbindelse med udbud, etablering af velfærds- og sundhedsforanstaltninger (fx SundBus) og initiativer til forebyggelse af vold.

Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Analysen bygger på et omfattende interviewmateriale blandt relevante aktører på området (1c), og analysen påviser forskellige konsekvenser for chaufførers arbejdsmiljøforhold i forbindelse med udlicitering (3f). Analysen kunne med fordel have inddraget andet datamateriale til belysning af konsekvenser af udlicitering for medarbejderforhold (1a), så et mere direkte effektmål kunne udledes af undersøgelsen. Der kunne med fordel indgå uddybende overvejelser om caseudvælgelsen, så det blev mere klart, hvilken type af cases der indgår i undersøgelsen som "gode eksempler". Generaliserbarheden af undersøgelsens resultater må derfor vurderes som meget lille (3c).
--------------------	--

Reference nr.	15
Titel	Effektivitet og kvalitet i den offentlige sektor.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Det Økonomiske Råd. 2004. København: Schultz.
Analyseobjekt	Danmark, kommunerne, alle kommunale serviceområder.
Anvendt metode	Studiet er en kvantitativ analyse af sammenhængen mellem kommunernes bruttodriftsudgifter pr. indbygger og udliciteringsindikatorer. Der indgår tal for 266 kommuner i perioden 1993-2001 i analysen. Tre kommuner er fravalgt, fordi de varetager både kommunale og amtslige opgaver, og to kommuner er fravalgt, fordi omfattende brug af sale-and-lease-back modellen forstyrrer billedet. Analysen bygger på kommunale regnskabsdata hentet fra www.noegletal.dk , som er omregnet til faste (2003) priser ved at bruge Nationalregnskabs deflator for offentligt forbrug.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet konkluderer, at kommunerne i gennemsnit kan spare 372 kr. pr. indbygger pr. år ved 1 procentpoint forøgelse af udliciteringsindikatoren. Med 95 % sandsynlighed ligger besparelsen i intervallet 212-527 kr. pr. indbygger. Besparelsen er størst for kommuner med en udliciteringsindikator under 12 % (i gennemsnit 419 kr. pr. indbygger pr. år) og mindre for kommuner med en udliciteringsindikator over 12 % (i gennemsnit 299 kr. pr. indbygger pr. år). Hvis alle kommuner med en udliciteringsindikator under gennemsnittet hæver den til gennemsnittet for alle kommuner, beregnes et besparelspotentiale på 1,6 mia. kr., mens der kan spares 4,4 mia. kr., hvis alle kommuner hæver udliciteringsindikatoren til niveauet for de 10 % kommuner, som udliciterer mest. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. Der indgår samlede tal for de kommunale opgaveområder i analysen, men der skelnes ikke mellem bløde og hårde områder i beregningerne. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Studiet vurderes samlet som et ikke-tilfredsstillende studie, der derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Studiets forskningsdesign har en række begrænsninger (1a), som skyldes, at der foretages makroberegninger af besparelspotentialer snarere end egentlige effektmålinger, samt at studiet ikke indsamler og inddrager centrale oplysning-

	<p>ger om kvalitet, transaktionsomkostninger mv. (3d, 3e). Ift. kvaliteten antager studiet på baggrund af en survey foretaget af Kommunernes Landsforening i 2001, som ikke finder en entydig sammenhæng mellem udlicitering og serviceniveau, "at serviceniveauet i gennemsnit opretholdes nogenlunde uændret ved udlicitering" (s. 235). At gøre denne antagelse er i sig selv problematisk, fx nævner studiet selv flere gange, at private leverandører kan have incitamenter til at sænke kvaliteten for på den måde at sænke omkostningerne. At basere denne antagelse på et enkelt studie er en betydelig svaghed ift. en kvalificeret fortolkning af, om konkurrenceudsættelsen har påvirket kvaliteten (3e). Ift. opgørelse af økonomiske effekter mangler studiet en begrundelse for beregningsmetoderne (3a) – fx hvorfor der anvendes 3. laggede udliciteringsindikator og yderligere information om, hvordan kontrolvariablen omkring udgiftsbehovet opgøres – hvilket også ville have gjort det mere klart, hvordan resultaterne er fremkommet (3g). Studiet nævner selv, at valget af "lag" er afgørende for koefficienten til udliciteringsindikatoren (s. 236) – hvad ville resultatet blive, hvis der fx blev anvendt 1. laggede eller 2. laggede udliciteringsindikator? Samlet betyder den manglende begrundelse for valg af beregningsmetoder og instrumentering samt den manglende kontrol for kvalitet, transaktionsomkostninger og medarbejderforhold, at beregningerne omkring de økonomiske effekter ved konkurrenceudsættelse ikke vurderes som tilstrækkeligt underbyggede.</p>
--	--

Reference nr.	16
Titel	Drivkræfter og barrierer for udlicitering i kommunerne
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Udliciteringsrådet. 2005. København.
Analyseobjekt	10 kommuner med over gennemsnitlig udliciteringsindikator. 8 kommuner med under gennemsnitlig udliciteringsindikator. Forskellige sektorer. Studiets hovedfokus er drivkræfter/barrierer, og hovedkonklusionerne handler om dette. Et enkelt kapitel beskæftiger sig med effekter.
Anvendt metode	Interview med 125 kommunalpolitikere og embedsmænd.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Positive, varierer meget. Fra ingen til 30 % (ét tilfælde). En del kontrolkommuner med lav udlicitering opnår også økonomisk effektivisering med interne tiltag. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder men ingen systematiske resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Få observationer.
Kvalitetsvurdering	Studiets hovedfokus er drivkræfter/barrierer, og hovedkonklusionerne handler om dette. Et enkelt kapitel beskæftiger sig med effekter. I forhold til effektanalysen er der tale om et ikke-tilfredsstillende studie. Der gives ikke en udtømmende begrundelse for casevalg (1b), interviewudsagn underbygges ikke af kvantitative data for effekter (1c), og konklusionerne er ikke tilstrækkeligt dækkende og afbalancerede ift. analyseresultaterne (3g).

Reference nr.	17
Titel	Det første udbud af landsdækkende rammeaftaler – en analyse af resultater og effekter
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Arbejdsmarkedsstyrelsen/Rambøll. 2006. København.
Analyseobjekt	Analysen ser på resultater og effekter af andre aktørers indsats over for ledige med lange/mellemlange videregående uddannelser i perioden 2004-2007 (2008) (arbejdsmarked), i alt 19 aktører.
Anvendt metode	Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ metode (registeroplysninger, survey, case-studie). Registerbaserede analyser bygger på data fra Arbejdsmarkedsstyrelsens DREAM-database samt ledighedsoplysninger fra AC og FTF. Der er gennemført survey blandt deltagere i forløb (svarprocent på 78), interview med AF-regioner og andre aktører, der har vundet udbud på området.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Der kan ikke påvises markante positive økonomiske effekter som følge af udbuddet. Der kan ikke påvises en entydig sammenhæng mellem andre aktørers (uge)pris og effekten af indsatsen målt i forhold til beskæftigelsesgrad. De lediges gennemsnitlige selvforsørgelsesgrad er 0,21 målt over ½ år svarende til 21 % selvforsørgelse. De største forskelle i forhold til indsatsen i AF-regi er en større kontakthypighed, en større anvendelse af virksomhedsnetværk og opsøgende jobformidling. De ledige oplever en forskel i forhold til valgmuligheder, men tillægger ikke forløbene meget stor betydning i forhold til at opnå beskæftigelse. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet kunne med fordel have lavet mere systematiske sammenligninger med en kontrolgruppe (AF) for at få et klarere billede af effekter (1a). Studiet bygger dog på relevante cases og data på området (1b, 1c), og undersøgelserne er generelt gennemført efter gældende standarder (2a, 2b, 2c). Studiet kunne med fordel have indeholdt yderligere overvejelser om, i hvilket omfang transaktionsomkostninger i forbindelse med udbudsprocessen har en indvirkning på effektværdierne (3d). Studiet kunne også i højere grad have inddraget øvrige relevante undersøgelser på området for at kvalificere og kritisk diskutere undersøgelsens resultater (3c).

Reference nr.	18
Titel	Udliciteringen af beskæftigelsespolitikken – Australien, Holland og Danmark.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Bredgaard, T. og F. Larsen. 2006. København: DJØF Forlaget.

Analyseobjekt	Analysen ser på effekter af udlicitering af beskæftigelsesindsatsen i Australien, Holland og Danmark i perioden 1998-2003 (arbejdsmarked).
Anvendt metode	Undersøgelsen er primært kvalitativ. Der inddrages dog også resultater fra eksisterende studier på området (systematic review). I den danske case bygges direkte på Arbejdsmarkedsstyrelsen (2004): Effekt af indsatsen hos andre aktører – foreløbig opgørelse; Beskæftigelsesministeriet (2005): Effekt af indsatsen hos andre aktører; Rambøll (2004): Erfaringsopsamling vedrørende inddragelsen af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: I Australien har private aktører skabt nogenlunde samme resultater som det tidligere offentlige system, men til væsentligt mindre omkostninger. I Holland er der mangel på effektanalyser, men en overordnet vurdering er, at udlicitering ikke har haft nogen positiv effekt. I Danmark har der umiddelbart været en mindre positiv effekt (selvforsørgelsesgrad på 8,06 mod 7,28 hos AF). Der kan dog ikke entydigt konkluderes på den baggrund, at private aktører er bedre og billigere end AF, da der i effektberegningerne ikke i tilstrækkelig grad er taget hensyn til kontekstuelle forhold, kvaliteten af indsatsen, langsigtede effekter og transaktionsomkostninger. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Undersøgelsen inddrager en række relevante studier (3c), og der indgår i analysen en række relevante overvejelser om transaktionsomkostninger (3d), kontekstuelle forhold (3b) og kvaliteten af ydelsen (3e). Effektopgørelsen bygger primært på eksisterende undersøgelser på området, og de kvalitative interview bidrager ikke væsentligt til den eksisterende viden på området (1a). Analysen bør derfor ikke tillægges stor selvstændig vægt i forhold til de eksisterende analyser (se Anvendt metode).

Reference nr.	19
Titel	Undersøgelse af medarbejdertilfredshed ved udlicitering
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Udliciteringsrådet. 2006. København.
Analyseobjekt	Danmark. Sektorer: rengøring, bustransport, ældrepleje, catering og vaskerier.
Anvendt metode	Primært kvantitativt studie, men også kvalitative elementer. Studiet anvender en blanding af surveydata, registeroplysninger og fokusgruppeinterview. Samplens størrelse i surveyen er brutto 1.042 medarbejdere, som har været berørt af en udlicitering, hvilket reduceres til netto 875 personer, idet det i begyndelsen af surveyen kontrolleres, at personerne faktisk har været igennem en udlicitering. Af de 875 personer i nettopopulationen har 533 svaret, hvilket giver en svarprocent på 63. Indsamlingen af registerdata er foretaget af Danmark Statistik ud fra bruttopopulationen på 1.042 personer. I den kvalitative del er der gennemført to fokusgruppeinterview med i alt 28 medarbejdere på tværs af de fem brancher i undersøgelsen. De 28 personer er rekrutteret gennem spørgeskemaundersøgelsen efter ikke nærmere angivne kriterier.

Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører primært de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Undersøgelsen opererer med to grupper af medarbejdere: a) dem, som stadig er ansat hos de private arbejdsgivere. Denne gruppe er i det store og hele lige så tilfreds med deres job og ansættelsesforhold som hos den tidligere arbejdsgiver (74 % er tilfredse eller meget tilfredse); b) en gruppe af medarbejdere, som udgør ca. halvdelen af populationen, som ikke længere er ansat hos den arbejdsgiver, de overgik til ifm. udlicitering. Denne gruppe af medarbejdere er betydeligt mindre tilfredse med ansættelsen efter udliciteringen (41 % er tilfredse eller meget tilfredse, mens 46 % er utilfredse eller meget utilfredse). Medarbejdere inden for bustransport, catering og vaskeriservice er mere tilfredse med deres job og ansættelsesvilkår end ansatte inden for rengøring og ældrepleje.
Kvalitetsvurdering	<p>Studiet vurderes samlet set som et tilfredsstillende studie. Det vurderes som en fejl i undersøgelsens gennemførelse, at registeranalysen baseres på bruttopopulationen på 1.042 personer, når nettopopulationen faktisk er 875 personer, som har været berørt af en udlicitering (2c). I designet er det uklart, hvordan de konkrete udliciteringer er udvalgt (1b), og som konsekvens af dette er det også uklart, hvordan respondenterne i surveyen er udvalgt (2a). Tilsvarende gør sig gældende for de to fokusgruppeinterview (2b). I afrapporteringen fokuseres der primært på besvarelsen for de medarbejdere, som stadig er ansat hos den private arbejdsgiver, mens den anden halvdel af populationen – som er væsentligt mindre tilfredse – gives mindre opmærksomhed. Formidlingen af resultaterne er problematisk, idet man eksplicit vælger at lægge mindre vægt på den mest utilfredse gruppe i afrapporteringen af resultaterne, hvilket svækker pålideligheden af afrapporteringen (3c). Konklusion på baggrund af tallene er, at for de, som bliver hos den nye arbejdsgiver, er tilfredsheden uændret, mens den er betydeligt lavere for de medarbejdere, som ikke længere er ansat hos den nye arbejdsgiver. For den undersøgte population af medarbejdere som helhed burde det derfor eksplicit anføres som hovedkonklusion, at der samlet set er tale om en faldende tilfredshed med job og ansættelsesforhold med en del variationer på tværs af medarbejdergrupper samt på tværs af brancher, hvilket ikke skrives (3g). Grundet uklarheder ift. design, casevalg og respondenter (se ovenfor) bør konklusionerne tages med et vist forbehold.</p>

Reference nr.	20
Titel	Public versus private production and economies of scale
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Henrik Christoffersen, Martin Paldam & Allan Würtz. 2007. Public Choice, 130, 4, 311-328.
Analyseobjekt	Rengøring på offentlige skoler, kommunerne, Danmark.
Anvendt metode	Studiet gennemfører en kvantitativ sammenligning af udgifterne til centraliseret offentlig, decentraliseret offentlig og privat levering af skolerengøring på folkeskoler. Datasættet dækker 1.081 skoler i 189 kommuner svarende til 50 % af de danske folkeskoler.

	Desuden anvendes en AKF-database over variationer i kommunale baggrundsforhold.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Centraliseret offentlig rengøring giver en besparelse på 5 % i forhold til decentral offentlig rengøring. Udliciteret rengøring giver en besparelse på 30 %. Besparelserne tilskrives til dels størrelseseffekter (economies of scale). 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet er generelt grundigt gennemført og baseret på en forholdsvis stor sample af skoler og en grundig opstilling af hypoteser og gennemførelse af test (1b, 2a, 3a). Det er omvendt en svaghed, at studiet anvender næsten 10 år gamle udgiftsdata, og det er desuden lidt uklart, hvordan omkostningsniveauet måles, idet spørgeskemaer tilsyneladende er sendt ud på kommuneniveau, men vedrører forhold på institutionsniveau – og det oplyses ikke, om det er budgetterede eller faktiske omkostninger. Der kunne derfor ønskes en større klarhed ift. datas karakter og hvem der har udfyldt spørgeskemaerne (1c), samt hvilken betydning dette har for gennemførelsen af – og evt. forbehold ift. – effektberegningerne (3a, 3c). Der inddrages ikke data om transaktionsomkostninger (3d), og kvalitetsmålene er relativt overordnede og bygger på det forventede og ikke det faktiske serviceniveau (3e). De positive økonomiske effekter må derfor tages med en række forbehold for, at studiet ikke inddrager data for det faktiske serviceniveau og transaktionsomkostninger(3b, 3d).

Reference nr.	21
Titel	Skraldemænd er vel også en slags mennesker! – Markedsgørelsen af kommunale serviceopgaver forårsager nedslidning.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Ole Busck. 2007. Tidsskrift for Arbejdsliv.
Analyseobjekt	Danmark, kommunerne, affaldshåndtering/renovationsområdet.
Anvendt metode	Studiet gennemfører en kvalitativ, iterativ analyse af udviklingen i skraldemænds arbejdsforhold blandt ansatte i virksomheder, som løser opgaver for det offentlige. Formålet er at sammenligne, om den faktiske standard lever op til udbudsmaterialernes bestemmelser om arbejdsmiljø. På baggrund af en national screening udvælges ca. 30 kommuner eller affaldsselskaber, som viste tegn på en rimelig arbejdsmiljøstandard. Datamaterialet udgøres af interview, udbudsmaterialet, kontrakten, udvalgsreferater, vurderinger af tilbud mv.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Undersøgelsen viser for kommunerne som helhed en forringelse af skraldemændenes arbejdsforhold på de tre parametre a) skraldemændenes fysiske arbejdsforhold, b) uddannelses- og kompetenceforhold og c) tryghed i ansættelsen. Studiet konkluderer, at arbejdet gen-

	nemgående udføres i forceret tempo med uhensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse, gentagne fysiske belastninger og høj risiko for ulykker og skader. Forringelsen i arbejdsforholdene er sket i takt med stigende markedsgrørelse i sektoren. Det gives som hovedforklaring på forringelsen, at kommunerne ikke fokuserer tilstrækkeligt på arbejdsforholdene i udbudsbeskrivelserne.
Kvalitetsvurdering	Studiet vurderes samlet som et tilfredsstillende studie, der derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et omfattende kvalitativt datamateriale om arbejdsforhold ved udbud på renovationsområdet. Der mangler oplysninger om, hvilke 30 kommuner der er udvalgt, samt hvilke nærmere kriterier der er lagt til grund for caseudvælgelsen (1b). Dette fører ligeledes til svagheder ift. vurdering af, hvorvidt resultaterne er påvirket af kommunernes tidligere erfaringer med at gennemføre udbud på affaldsområdet eller generelt (3b). Den anvendte kvalitative metode er i sig selv velvalgt (1a), men fremstillingens form gør det samtidig relativt uklart, hvordan effekterne for arbejdsforholdene nærmere bestemt estimeres, samt hvordan forskellige forholds relative betydning vurderes, ligesom det er noget uklart, hvad benchmarking er for den tidsmæssige udvikling af arbejdsmiljøeffekter (3a). Samlet indebærer klarheden omkring casevalg (og fravalg) samt forholdene omkring fremstillingen og vurderingen af effekterne, at studiet har en begrænset generaliserbarhed.

Reference nr.	22
Titel	Evaluering af brugen af anden aktør under Service- og LVU-udbuddene – Delrapport 1 og 2
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Arbejdsmarkedsstyrelsen/Deloitte. 2008 og 2009. Arbejdsmarkedsstyrelsen.
Analyseobjekt	Analyserne omhandler erfaringer med inddragelse af anden aktør under Serviceudbuddet og LVU-udbuddet i alle jobcentre fra januar 2007 til juli 2008 (arbejdsmarked).
Anvendt metode	I undersøgelsen anvendes både kvantitativ og kvalitativ metode. Der er behandlet registeroplysninger (bl.a. DREAM-databasen), gennemført en survey blandt jobcentre (svarprocent på 77) og andre aktører (svarprocent på 70), der er gennemført kvalitative interview med 11 jobcentre og 4 andre aktører, og der er gennemført et casestudie i form af workshop med deltagelse af relevante aktører på området.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Generelt konkluderes, at jobcentrene "generelt har fået den samme kvalitet til færre penge". Priserne er faldet betydeligt i forhold til tidligere, uden at jobcentrene har oplevet en forringet kvalitet. Selvforsørgelse og/eller ansættelse i privat løntilskud i mindst 13 ud af 26 uger er opnået i 37 % af tilfældene ni måneder efter påbegyndt forløb hos anden aktør under LVU-udbuddet og i 28 % af tilfældene under Serviceudbuddet. Der er ikke en systematisk sammenligning med jobcentrenes egne resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Undersøgelsen bygger på en bred vifte af relevante datakilder (1a,

	1c), og der indgår relevante overvejelser om den kontekst, som anden aktør indgår i (3b), ligesom der indgår relevante overvejelser om kvaliteten af ydelsen (3e). Datagrundlaget er dog samlet set begrænset og usikkert, hvorfor resultaterne skal tages med forbehold. Der er ikke en tilstrækkelig dokumentation for konklusionerne omkring faldet i udgifterne til andre aktører (3g). Effekten af konkurrenceudsættelse eller udlicitering kan ikke beregnes på baggrund af de foretagne analyser, da der ikke er et systematisk sammenligningsgrundlag, og det ikke fremgår, om anden aktør har været igennem en udliciteringsproces (3a).
--	---

Reference nr.	23
Titel	Omkostningsniveauet i offentlig og privat produktion af sygehusedelser
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	CEPOS v. Henrik Christoffersen og Karsten Bo Larsen. 2009. CEPOS arbejdspapir nr. 3. København.
Analyseobjekt	Danmark, regionerne, sundhedsområdet, produktion af sygehusedelser.
Anvendt metode	Studiet forsøger at opgøre skønnede omkostninger og besparelspotentialer ved hhv. offentlig og privat produktion af sygehusedelser. Disse beregninger foretages ved at sammenligne udgiftsniveauer baseret på DRG-takster, de forhandlede aftaler mellem Danske Regioner og privathospitalerne og den seneste runde af udbud af sygehusedelser. Studiet er baseret på sekundærkilder og anvender tal fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Danske Regioner, Rigsrevisionen og Dansk Sundhedsinstitut.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet beregner en skønnet besparelse på 5-44 % af DRG-taksten ved at bruge private frem for offentlige leverandører ifm. sygehusbehandlinger. Der inddrages ikke resultater eller analyser af kvaliteten. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Studiet omhandler de bløde områder – behandlinger på sygehusene. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Studiet vurderes samlet som et ikke-tilfredsstillende studie, der derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Det valgte analysedesign er problematisk ift. at beregne effekter ved konkurrenceudsættelse, da DRG-takster, de forhandlede aftaler mellem regionerne og private leverandører og den seneste udbudsrunde af specifikke sygehusedelser ikke er direkte sammenlignelige (1a). Der anvendes sekundære kilder i et forsøg på at gøre taksterne sammenlignelige, men det er en udpræget mangel ved analysedesignet og gennemførelsen af studiet, at det udelukkende baserer sig på sekundære kilder og ikke inddrager øvrige data på området (1c). De anvendte kilder udsættes ikke for kildekritik, og det er derfor ikke klart, hvorvidt der kunne være andre datakilder end de udvalgte, som kunne være relevante at inddrage, og hvad de i givet fald ville vise (2c). Beregningerne af de økonomiske effekter beror på betydelige skøn, hvilket det store spænd i intervallet 5-44 % illustrerer, og den valgte metode forekommer derfor ikke velvalgt ift. at beregne effekter ved udlicitering/udbud (3a). Studiet mangler analyser af transaktionsomkostninger (3d) samt af kvalitetsniveauet for de pågældende ydelser i hhv. offentligt og privat regi – fx behandlingstid, genindlæggelsesprocenter, antal vellykkede behandlingsforløb, patienttilfredshed mv. (3e).

Reference nr.	24
Titel	Marketizing municipal park management organizations in Denmark – A study of policy-making and organizational change in the period 1985-2005
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Christine Nuppenau. 2009. Forest and Landscape Research, Københavns Universitet (ph.d-afhandling).
Analyseobjekt	Analyse af gartneres arbejdsforhold efter en konkurrenceudsættelse gennem udlicitering i seks udvalgte danske kommuner i 2003-2004.
Anvendt metode	Studiet er baseret på 18 kvalitative interview, og der er inddraget dokumenter fra kommunen, hvor det er skønnet relevant.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Studiet finder, at en konkurrenceudsættelse af ens arbejde gennem en udlicitering fører til interne organisatoriske forandringer, som stiller krav til de enkelte medarbejders omstillingsevne og kan føre til forøget stress, hvis processen ikke håndteres professionelt. Negative konsekvenser kan blive minimeret ved en inddragelse og ansvarliggørelse af medarbejderne i omstillingsprocessen, ligesom en høj grad af dialog og rummelighed er væsentlig.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af medarbejderkonsekvenser. Studiet bygger på et kvalitativt og et relevant analysedesign (1a), og studiet er tilfredsstillende gennemført og dokumenteret (2b). De kontekstuelle forhold i de enkelte kommuner er udførligt beskrevet (3b), og resultaterne er generelt formidlet, så det klart fremstår, hvordan resultaterne er fremkommet (3g). Øvrige relevante undersøgelser på området er inddraget (3c). Det er ikke forsøgt at generalisere resultaterne, så generaliserbarheden af studiet er lav.

Reference nr.	25
Titel	Konkurrenceudsættelse og udgifter på det sociale område
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Fag og Arbejde (FOA). 2009. København.
Analyseobjekt	Analysen fokuserer på en specifik sektor (socialområdet, herunder ældre og handicappede).
Anvendt metode	Der anvendes kvantitativ statistisk metode ud fra tilgængelige registeroplysninger fra Velfærdsministeriet (nøgletal) samt Kommunernes Landsforening (Udbudsportalen).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Overordnet vises det, at der ikke er en sammenhæng mellem graden af konkurrenceudsættelse og udgiftsniveauet på serviceydelser i kommunerne. På socialområdet har konkurrenceudsættelse en ef-

	<p>fekt på udgiftsniveauet, også når der kontrolleres for sociale forhold – effekten er beregnet til en samlet besparelse på 3-4 mia. kr., hvis den private opgavevaretagelse blev reduceret med 5 procentpoint.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Studiet ser bredt på effekten af konkurrenceudsættelse (inkl. frit valg, hvor der ikke direkte konkurreres på prisen) og ikke mere specifikt på effekter af udlicitering (1a). Der anvendes relativt simple statistiske metoder til at beregne den gennemsnitlige effekt (1c, 3a). Fx indeholder studiet ingen overvejelser om "lag" (se fx Blom-Hansen, 2003, DØRS, 2004, og Henrik Christoffersen, Anders Milhøj og Thomas Westergaard-Kabelmann, 2009), hvilket giver betydelige problemer ift. at fastslå kausalitetens retning. Hvor studiet viser, at der er en positiv sammenhæng ml. udgifter og udliciteringsindikator, kan studiet ikke forklare, hvad der forklarer hvad (kausaliteten). Giver en højere udliciteringsindikator højere udgifter, eller er det omvendt, sådan at kommuner med høje udgifter forsøger at sænke disse ved at udlicitere? Kontrolvariablene baseres på Velfærdsministeriets socioøkonomiske indeks, mens andre datakilder ikke inddrages som kontrol. Det er desuden en svaghed, at der ligesom hos DØRS (2004) ikke kontrolleres for kvalitet (3e), hvilket også er et problem ift. kausaliteten. Overvejelser om, hvorvidt transaktionsomkostninger ifm. udbudsprocessen er indregnet i effektværdien, indgår ikke (3d), ligesom en vurdering af resultaterne på baggrund af øvrige undersøgelser på området ikke foretages (3c).</p>

Reference nr.	26
Titel	Det økonomiske potentiale ved øget udlicitering i kommunerne
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Henrik Christoffersen, Anders Milhøj & Thomas Westergaard-Kabelmann. 2009. Nationaløkonomisk Tidsskrift.
Analyseobjekt	<p>Studiet omhandler potentielle gevinster og er altså ikke et selvstændigt studie af reelle (realiserede) gevinster.</p> <p>Det omhandler Danmark. Alle sektorer opdelt efter kommunale hovedkonti: tekniske (byudvikling, forsyning, trafik og infrastruktur), velfærd (undervisning, kultur, social og sundhed), administration.</p>
Anvendt metode	<p>Beregning af potentielle økonomiske gevinster ved udlicitering via:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Differentieret egnethedsvurdering af samtlige kommunale opgaver 2) Opstilling af sandsynlighedsintervaller for formodede effektiviseringsgevinster ud fra eksisterende undersøgelser 3) Beregnet sandsynlighedsfordeling v/ Monte Carlo-simuleringer
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Undersøgelsen viser det estimerede potentiale for effektivitetsgevinster baseret på antagelser på baggrund af få danske og internationale studier. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekni-

	<p>ske og bløde områder. Der er dog få studier i det hele taget, og særligt få på de bløde områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ikke inddraget.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Studiet fokuserer på potentielle økonomiske gevinster på makroniveau baseret på antagelser om muligt udliciteringsniveau og sandsynlige gevinster. Der er dermed ikke tale om et studie, der selvstændigt vurderer faktisk realiserede gevinster. Studiet vurderes samlet set som et ikke-tilfredsstillende studie. Studiet fremsætter en relevant kritik af DØRS' makroundersøgelse (DØRS, 2004), som sammenholder udliciteringsgrad med udgiftsniveau i landets kommuner, og der er en nyttig diskussion af udliciteringspotentialer på forskellige aktivitetsområder. Den af CEPOS/Rambøll valgte metode for beregning af potentielle gevinster er relevant, men gennemførelsen hæmmes af meget begrænset adgang til gode underliggende studier. Reelt bygger antagelserne for sandsynlighedsintervallerne på meget få studier, og der er ikke taget stilling til udvælgelsesbias (1b), transaktionsomkostninger (3d) og eventuelt afledte effekter på kvalitet (3e) i disse studier. I forhold til de "bløde" områder overføres resultater ukritisk fra Sverige og uden detaljeret begrundelse for niveauet af de forventede effekter (3g). Tilsvarende er begrundelser for antagelser om effektivitetsgevinster for administration meget svage, reelt henvises til stordriftsfordele (3g) og engelske undersøgelser, som dog ikke kvantificerer gevinster. I vurderingen af "udliciteringsegnet" tages der ikke tilstrækkeligt hensyn til de meget forskellige betingelser i forskellige kommuner (fysiske afstande, tilstedeværelse af udbydere mv.).</p>

Reference nr.	27
Titel	Udlicitering af sagsbehandling
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	SFI v. Mette H. Skou, Søren C. Winter & Frederikke Beer. 2009. København.
Analyseobjekt	Analysen ser på, hvordan offentlige og private aktører har varetaget kontaktforløb med ledige dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere i 2005-6. Analysen omhandler forhold i en enkelt sektor (arbejdsmarked).
Anvendt metode	Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ metode. Analysen bygger på surveys med forvaltningschefer, mellemledere og sagsbehandlere (svarprocent mellem 68 og 93). Der er gennemført i alt 15 kvalitative interview. Derudover er gennemført register-, regnskabs- og omkostningsanalyser.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Undersøgelsen har ikke haft datamæssigt grundlag for at vurdere, om private aktører efter en udlicitering kan skaffe bedre beskæftigelseseffekter end offentlige aktører. Det vises i undersøgelsen, at varetagelse af kontaktforløb er dyrere for private aktører end for offentlige aktører, særlig den statslige aktør – AF. Private aktører implementerede intentionerne i reformen "Flere i arbejde" i mindre grad end offentlige aktører – de private aktører var mere brugerorienterede og mindre håndfaste over for de ledige end de offentlige aktører. Offentlige regionschefer vurderede, at "den administrative belastning ved at udarbejde udbudsmateriale var voldsom".</p>

	<p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. Der argumenteres generelt for, at tekniske offentlige opgaver, hvor kravene er lette at specificere og kontrollere, egner sig godt til udlicitering, mens det er mere tvivlsomt, når det drejer sig om relativt specialiserede opgaver, hvor kravene til udførelse er vanskeligere at specificere på forhånd, og hvor udførelsen er relativt vanskelig at kontrollere. Der indgår ikke en systematisk analyse af tekniske og bløde områder til at underbygge dette.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.</p>
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Undersøgelsen bygger på et forholdsvis solidt datamæssigt design (1a, 1b, 1c), undersøgelse er gennemført på en måde, som lever op til gældende standarder (2a, 2b, 2c), analyserne bygger på velegnede metoder (3a), relevante overvejelser (3b, 3c, 3d), og resultaterne er klart formidlet. Analysen indeholder dog ikke egentlige effektivitetsvurderinger af beskæftigelsesindsatsen for henholdsvis offentlige og private aktører (outcome), men fokuserer på proces og output af indsatsen (1c).

Reference nr.	28
Titel	Effektanalyse af konkurrenceudsættelse af pleje- og omsorgsopgaver i kommunerne.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Udbudsrådet/Rambøll. 2009. København.
Analyseobjekt	Danmark og Sverige, kommunerne, ældreområdet, drift af plejecentre og levering af madservice.
Anvendt metode	Studiet gennemfører en række casebaserede før-efter og tvillingeanalyser af effekterne ved konkurrenceudsættelse af opgaver på ældreområdet, hvoraf plejecentre og madservice udvælges som undersøgelsesområder. Der indgår 4 cases på privat drift af plejecentre og 2 cases på privat levering af madservice. Desuden undersøges to svenske kommuners udbud af plejecentre til private aktører.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet beregner en besparelse på ca. 16-18 % ved privat drift af plejecentre i 3 af de 4 cases, mens det i den fjerde case ikke er muligt at opgøre besparelser eller fordyrelser. Der findes lidt mindre besparelser i de to svenske cases. For madservice er besparelsen svær at opgøre pga. ændrede organiseringsforhold.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Studiet omhandler primært det bløde område (plejecentre) og sekundært madservice.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Uklare resultater, dårligt dokumenteret.</p>
Kvalitetsvurdering	Studiet vurderes samlet som et tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Analysedesignet er velvalgt givet det lille antal cases især ift. konkurrenceudsættelse af plejecentre (1a), men casevalget er uklart og dårligt argumenteret ift. udvælgelsen af de to cases på madserviceområdet (1b). Selvom studiet på mange måder fremstår som grundigt gennemført, mangler der ift. bruger- og medarbejdertilfredshed egne, systematiske undersøgelser (1c), hvilket betyder, at disse dele af analyserne bygger på

	<p>sekundære kilder såsom interview med fagforeningen og/eller Ældrerådet samt tilsynsrapporter mv. Dette giver problemer ift. undersøgelsens ambition om at kontrollere for kvalitetsforskelle (3e) og bruger- og medarbejdertilfredshed (3f), hvilket studiet kun i mindre grad faktisk gør pga. det mangelfulde datagrundlag på disse områder. Det er delvist uklart, hvilke beregningsmetoder og rådata der anvendes til at beregne de økonomiske effekter af konkurrenceudsættelse (3a), idet studiet primært præsenterer resultaterne, men ingen eller kun ganske få mellemregninger på opgørelsen af de samlede økonomiske effekter. Det er en styrke ved studiet, at der foretages betragtninger om forskelle i beboersammensætning og øvrige forhold vedrørende driften, som kan påvirke omkostningerne i hhv. offentligt og privat regi (3b). Omvendt er det en klar svaghed, at studiet ikke foretager en samlet vurdering af resultaternes holdbarhed og generaliserbarhed (3c), hvilket er problematisk i lyset af det lille antal cases og det noget uklare casevalg på madserviceområdet. Det noteres desuden, at studiets sammenfattende resume primært fremhæver de resultater i undersøgelsen, der viser de største besparelser ved brug af private leverandører ift. drift af plejecentre, mens resultaterne vedr. madservice (som viser lavere besparelser) samt vedrørende 2. generationsudbud (hvor der i 1 tilfælde sker en fordyrelse på 5 %) ikke fremgår af resuméet. Samlet vurderes studiet som et på mange punkter grundigt gennemført studie, som dog mangler tilstrækkelige data ift. områder som kvalitet, bruger- og medarbejdertilfredshed, ligesom studiet har en række svagheder ift. casevalg, repræsentativitet og resultaternes generaliserbarhed. Dette samt det lille antal cases betyder, at resultaterne må tages med forbehold, og at generaliserbarheden er begrænset.</p>
--	---

Reference nr.	29
Titel	Privat aktør i arbejdsmarkedsindsatsen
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	AKF v. Eigil Boll Hansen & Leena Eskelinen. 2010. København.
Analyseobjekt	Danmark, Køge Kommune, beskæftigelsesområdet.
Anvendt metode	Studiet er gennemført som et komparativt casestudie af beskæftigelsesindsatsen i Køge Kommunes jobcenter og i det private jobfirma Agens. Studiet bygger på et omfattende datamateriale inklusive interview, registerdata, survey, regnskabsdata, deltagerobservationer og gennemgang af udvalgte sagsforløb. Undersøgellesperioden er 1. oktober 2008 til 30. september 2009, altså 1 år (indtil 1½ år efter forsøgets start 1. april 2008). Forsøget bygger på en tilfældig fordeling af kontanthjælpsmodtagere og sygedagpengemodtagere mellem Jobcenter Køge og den private aktør Agens.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Forsøget viser ingen nævneværdige forskelle i indsatsen hos den offentlige og private aktør ift. at opnå, at flere kontanthjælpsmodtagere eller sygedagpengemodtagere bliver selvforsørgende i perioden. Konkurrencesituationen med den private aktør har heller ikke ført til bedre resultater i beskæftigelsesindsatsen i Køge Kommune sammenlignet med to andre sammenlignelige kommuner (Faxe og Næstved), og kommunens udgifter til området har været stigende i perioden, uden at dette direkte kan henføres til</p>

	<p>forsøget. Det kommunale jobcenter og Agens har ved forsøgets start haft samme økonomiske rammer for indsatsen.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Medarbejdere i det kommunale jobcenter fik mulighed for at søge over til Agens. Det benyttede nogle sig af, og disse blev rekrutteret af Agens efter en valgprocedure. Disse medarbejdere hos Agens er generelt yngre og har mindre erfaring end medarbejderne i jobcentret. Der er ikke nævneværdig forskel i uddannelseslængde, efteruddannelse mv. hos hhv. kommunal og privat aktør. Medarbejderne hos Agens har haft en bonusordning, men det fremgår ikke, om dette har ført til evt. lønforskelle blandt medarbejderne hos hhv. kommunen og Agens. Der er ikke gennemført medarbejdertilfredshedsundersøgelser ifm. forsøget og overgangen til den private aktør.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Studiet vurderes samlet som et tilfredsstillende studie, der derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et velvalgt komparativt analysedesign, om end den undersøgte tidsperiode på kun 1½ år er relativt begrænset ift. at opnå og måle kvalitative forskelle i beskæftigelsesindsatsen hos hhv. kommunal og privat aktør (1a). I medarbejder-surveyen kunne det ønskes, at der også var undersøgt medarbejdertilfredshed og øvrige medarbejdervurderede faktorer ifm. forsøget (1c, 3f). Studiet foretager en relevant sammenligning med to andre kommuner, som er relativt ens med Køge Kommune, for så vidt angår udvikling i antal ledige mv. Studiet kunne i tillæg til denne sammenligning have inkluderet økonomidata for de to øvrige kommuner, hvilket ville have givet yderligere grundlag for denne sammenligning af resultaterne med indsatsen i lignende kommuner (3b). Resultaterne er velunderbyggede og klart formidlet (3g), men mangler inddragelse af transaktionsomkostninger ifm. selve indgåelse af aftalen med Agens (3d). Samlet vurderes studiet som et solidt studie på en række væsentlige parametre, herunder specielt det omfattende og velbelyste datamateriale og det komparative analysedesign. Den relativt korte periode, som forsøget har kørt, før det er evalueret, gør det imidlertid ret usikkert, om forskelle mellem Køge Kommunes og Agens' indsats evt. ville være opnået, hvis forsøget havde kørt i en længere periode, hvilket forfatterne også flere gange nævner som en begrænsning. Samlet betyder den korte evalueringsperiode og det faktum, at studiet er baseret på en enkelt case, at resultaterne har en begrænset generaliserbarhed.</p>

Reference nr.	30
Titel	Om brugen af andre aktører i Jobcenter Århus
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Det Lokale Beskæftigelsesråd. 2010. Århus.
Analyseobjekt	Studiet ser på samtlige borgere (i alt ca. 16.500), der har været i aktiveringstilbud i Århus Kommune hos offentlig eller privat aktør i perioden januar 2004-oktober 2008 (arbejds-marked).

Anvendt metode	Studiet anvender kvantitativ metode (registeroplysninger). Oplysninger fra Århus Kommunes egne it-systemer er sammenkørt med Beskæftigelsesministeriets DREAM-database.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Anden aktør har opnået en selvforsørgelsesgrad på 15,5 målt over ½ år, herunder en stigning i selvforsørgelsesgrad på 6,4 procentpoint i løbet af perioden. De tilsvarende tal for Århus Kommunes egne tilbud er 14,5 i selvforsørgelsesgrad med en stigning på 7,0 procentpoint. På revalideringsområdet er selvforsørgelsesgraden 30,2 for anden aktør, herunder med en stigning på 18,9 procentpoint i løbet af perioden. Den selvforsørgelsesgrad er væsentlig højere end for Århus Kommunes egne tilbud. På kontanthjælpsområdet er selvforsørgelsesgraden 15,6 for interne aktører (stigning på 8,1 procentpoint) og 13,4 for eksterne aktører (stigning på 4,8 procentpoint). 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet anvender relevante registerbaserede metoder til systematisk at opgøre beskæftigelseseffekten for henholdsvis interne og eksterne aktører (1a, 2c). Studiet kunne med fordel have indeholdt uddybende overvejelser om, hvorvidt særlige kontekstuelle forhold i tilbuddene hos henholdsvis interne og eksterne aktører kan have påvirket den målte effekt (3b). Der kunne med fordel være inddraget øvrige relevante undersøgelser på området til kritisk at diskutere resultaternes holdbarhed og relevans (3c). Overvejelser om, i hvilket omfang transaktionsomkostninger ifm. udbudsprocessen bør indregnes som en del af den samlede opgørelse af økonomisk effektivitet, indgår ikke (3d). Uddybende overvejelser om kvaliteten af ydelsen hos henholdsvis interne og eksterne aktører indgår ikke i dette notat (3e). Notatets resultater bør derfor tages med disse forbehold.

Reference nr.	31
Titel	Offentlig-privat samarbejde - redegørelse 2010
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	DI – Organisation for erhvervslivet. 2010. København.
Analyseobjekt	Danmark. Stat, regioner, kommuner. Ingen specifik sektor, men eksempler og cases fra en lang række sektorer.
Anvendt metode	Blanding af a) holdningsundersøgelser blandt borgere i Danmark (survey med 1.867 repræsentativt udvalgte danskere og 20 dybdegående interview), b) spørgeskemaundersøgelser blandt 100 borgmestre og kommunaldirektører (50 af hver), og c) casestudier af en række "gode eksempler" på forskellige typer konkurrenceudsættelse, fx udlicitering, OPP og OPI mv.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet konkluderer, at kommunerne ved samarbejde med private aktører kan effektivisere opgavevaretagelsen med 15 til 20 procent, uden at det går ud over kvalitets- eller serviceniveauet.

	<p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Inddrager cases både fra de tekniske og bløde velfærdsområder, men ingen systematiske resultater for forskelle.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et omfattende, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Studiet giver et godt overblik over de seneste års OPS-aktiviteter, holdninger til private leverandører blandt borgere og beslutningstagere og præsenterer en række udvalgte cases på udlicitering, OPS, OPI mv. på kommunalt, regionalt og statsligt niveau. Den anvendte metode og gennemførelsen af undersøgelsen giver imidlertid i ikke-tilfredsstillende grad belæg for disse konklusioner (1a, 3g). Surveyen blandt almindelige danskere er baseret på en tilstrækkelig stor population, men der fremlægges ikke data om svarprocent og fordeling af svarene inden for den udvalgte sample, hvilket er et problem for generaliserbarheden af en ellers stor surveyundersøgelse med potentiale for stor generaliserbarhed (2a, 3c). Surveyen blandt kommunale borgmestre og direktører er mindre (n=100), det fremgår ikke, om respondenterne er tilfældigt udvalgt, og der fremlægges ikke data for samplens fordeling, svarprocent og repræsentativitet, som derfor samlet må vurderes som lav (2a). Det er metodemæssigt særligt problematisk, at studiet præsenterer en række casestudier, hvor der ikke tages stilling til datakvalitet, caseudvælgelse, repræsentativitet og generaliserbarhed ift. andre cases på konkurrenceudsættelse (1b, 2b). Ligeledes er kvalitetsaspektet stærkt underbelyst i casestudierne, hvilket delvist kan tilskrives manglende oplysninger i de caseoversigter (Udbudsportalen mv.), som studiet benytter sig af (3e). Ift. disse cases burde studiet have benyttet sig af supplerende dataindsamling, et begrundet casevalg, som ikke er domineret af vellykkede eksempler, samt diskuteret generaliserbarhed og inddraget kvalitetsindikatorer i væsentligt højere grad, end det er tilfældet (1b, 3c, 3e).</p>

Reference nr.	32
Titel	Marketization and Economic Performance
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Morten Balle Hansen. 2010. Public Management Review, 12, 2, 255-274.
Analyseobjekt	Danmark, ældre, levering af hjemmehjælp til ældre.
Anvendt metode	Studiet anvender et kvantitativt design baseret på regnskabsdata fra Danmarks Statistik og tal fra Indenrigsministeriet samt surveydata fra en tidligere undersøgelse. Formålet med studiet er at undersøge sammenhængen mellem udbud (compulsive competitive tendering) på ældreområdet og omkostninger, output og økonomisk effektivitet (se s. 257). Studiet opererer med en sample på 271 kommuner i de dele, som baseres på regnskabsdata, mens samplens størrelse varierer for så vidt angår de data, som er indhentet fra den tidligere surveyundersøgelse.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet finder en svag eller ingen sammenhæng mellem graden af markedsføring og omkostninger, output og økonomisk effektivitet. Sammenhængen specificeres ikke nærmere i procenter eller kroner.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Fokuserer på det bløde område.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.</p>

Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som ikke-tilfredsstillende. Ud over en række svagheder ift. den anvendte metode til beregning af økonomisk effektivitet (3a), en vis uklarhed omkring de afhængige og uafhængige variable samt mangel på kvalitetsdata (3e), brugertilfredshed og medarbejderforhold i undersøgelsen (se nedenfor) er studiets fundamentale svaghed, at begrebet "competitive tendering" sammenblandes med, hvad der formelt såvel som i praksis er en frit valg-ordning på området for levering af hjemmepleje til ældre i Danmark. Mere specifikt er problemet, at der under frit valg-ordningen udelukkende kan opstå en konkurrence på kvalitet, hvorimod det ligger fast, at der ikke kan opstå en direkte priskonkurrence mellem offentlige og private leverandører. Når studiet forsøger at etablere en sammenhæng mellem forskellige uafhængige variable for markedsgørelse og en række af de afhængige variable defineret som pris pr. indbygger, ændring i pris mv., må det derfor betegnes som en fundamental fejl i studiets samlede analysesign (1a), og resultaterne bliver som konsekvens heraf uklare/upålidelige (3g). Forfatteren bemærker dette problem på s. 270, men tager ikke konsekvensen af dette ift. studiets design og gennemførelse. Andre svagheder, som yderligere bidrager til, at studiet vurderes som ikke-tilfredsstillende, er, at studiet ikke har en nærmere begrundelse for, hvorfor de specifikke kontrolvariable vælges, og om andre studier har vist, at disse kontrolvariable er særligt relevante. Det må også betegnes som en svaghed, at de uafhængige og afhængige variable (hhv. 16 og 10 styk) beskrives i prosa på i alt kun 13 linjer, således at der ikke gives en fyldestgørende begrundelse for, hvordan de opstilles, og hvorfor de er med (og hvorfor andre variable ikke er med). Den rent tekniske gennemførelse af analysen (3a) mangler overvejelser om behovet for at bruge et såkaldt "lag", hvilket bl.a. kan være problematisk ift. kausalitetens retning (se fx Blom-Hansen, 2003; DØRS, 2004; Christoffersen, Milhøj & Kabelmann, 2009). Desuden mangler der overvejelser om transaktionsomkostninger (3d), og der kontrolleres ikke for kvalitetsaspektet (3e), hvilket yderligere kan være et potentielt problem ift. at fastslå kausalitetens retning.</p>
--------------------	--

Reference nr.	33
Titel	Udlitinger skaber papirbøvl i kommunerne – rundspørge blandt kommunaldirektører
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Ugebrevet A4. 2010, nr. 30.
Analyseobjekt	Danmark, kommunerne, alle kommunale serviceområder.
Anvendt metode	Studiet er baseret på en survey gennemført blandt kommunaldirektører i 40 af landets største kommuner. Det er ikke specificeret, hvilke kommuner der er tale om.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: 66 % af kommunaldirektørerne vurderer, at udbud har skabt mere administrativt arbejde for kommunerne, end hvis de havde beholdt opgaverne selv. 22 % mener, at omkostningerne i høj grad står mål med gevinsterne, mens 27 % mener, at det i ringe grad eller slet ikke er tilfældet. Samlet vurderer 84 %, at konkurrenceudsættelse samlet set sparer kommunen for udgifter. 64 % mener, at udlitinger giver bedre kvalitet. Udgifterne til ekstern rådgivning fylder 20 % af udgifterne til at gennemføre udbud.</p>

	<p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes der at være fundamentale svagheder ved gennemførelsen og afrapporteringen af undersøgelsen, hvorfor studiet vurderes som et ikke-tilfredsstillende studie, der derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Gennemførelsen af studiet (2a) har svagheder dels i form af en lav svarprocent (40 ud af 98 kommuner har svaret), og dels fordi diskussioner om fordeling og repræsentativitet for de kommuner, der har svaret på undersøgelsen, er meget kortfattet og ikke tilstrækkeligt dækkende (1b). Studiet inddrager ikke øvrige relevante data på området (1c), ligesom der ikke foretages en kritisk vurdering af resultaterne og øvrige undersøgelser på området (3c). Selvom resultaterne af surveyen kan være interessante som en række enkeltstående observationer, er det noget uklart, hvordan de forskellige resultater forholder sig til hinanden, fx hvorfor 66 % vurderer, at der er mere bøvl, mens 84 % samtidig vurderer, at udlicitering sparer kommunen penge (3g).</p>

Reference nr.	34
Titel	Erfaringer med konkurrence om offentlige opgaver – overblik over eksisterende dokumentation af effekterne
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Udbudsrådet. Maj 2010.
Analyseobjekt	Danmark, alle relevante sektorer.
Anvendt metode	Sammentælling af resultater fra tidligere studier. I alt 114 cases. Resultaterne fremlægges uden vurdering af metode og datagrundlag i underliggende studier.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Overvejende positive men også få eksempler på negative konsekvenser (hvor tilgængeligt).</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. Meget få studier af velfærdsydelse og ikke kerneydelser. Der anvendes udenlandske studier i stedet for danske, når disse ikke findes.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ja, hvor tilgængeligt.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et ikke-tilfredsstillende studie med en række væsentlige mangler, og studiet indgår derfor ikke i forskningsoversigten. Studiet mangler vurdering af metode- og datagrundlag i anvendte studier (1c, 3a, 3c). Der er ydermere ingen eller kun meget få overvejelser om bias i udvælgelse af de underliggende studier og hvilken betydning dette har for resultaterne og deres generaliserbarhed. Det er desuden en svaghed, at der ikke indgår overvejelser om kontrolgruppe (3a) (andre kommuner har måske opnået tilsvarende resultater uden konkurrenceudsættelse), og det er uklart, hvordan litteratursøgning (desktopanalyse) er gennemført, og dermed hvordan studiets datamateriale er fremkommet (2c). Studier, hvor der ikke er viden om transaktionskostninger, er medregnet som havende positiv økonomisk effekt (selvom vi reelt ikke ved det) (3d). Positive effekter er overdrevet i konklusionen i forhold til det mere nuancerede billede i den detaljerede analyse i rapporten, hvilket betyder, at studiets tværgående konklusioner ikke i tilstrækkelig grad forekommer at være velunderbyggede (3g).</p>

Reference nr.	35
Titel	Case database
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Offentligt ansattes organisationer (OAO). 2000-2010. www.oao.dk.
Analyseobjekt	I casesamlingen indgår en lang række udliciteringscases og eksempler på frit valg fra en række sektorer (forsyningsvirksomhed, bygge- og anlæg, uddannelse, sundhed, ældre og handicappede, socialområdet i øvrigt, arbejdsmarked, administration).
Anvendt metode	Der er anvendt en kvalitativ orienteret metode til at belyse de enkelte cases (casestudie).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Varierende resultater. Ingen systematisk opsamling. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Varierende resultater. Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Varierende resultater. Ingen systematisk opsamling.
Kvalitetsvurdering	Samlet er der tale om et omfattende, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Casesamlingen er omfattende og giver et godt indblik i problemstillinger og arbejdstagerforhold ved udbud, men de enkelte cases bygger primært på sekundærkilder (journalistiske artikler), og der er ingen systematiske overvejelser om casevalg og repræsentativitet (2b). Det er desuden en svaghed, at der generelt ikke er inddraget øvrige relevante og tilgængelige data på området (1c), ligesom der ikke er gennemført selvstændig dataindsamling i form af interview el.lign. med berørte parter (2b). Yderligere indgår i analysen generelt ikke selvstændige opgørelser af effekter af udlicitering og konsekvenser for medarbejderforhold (3a). Resultaterne af analyserne er generelt ikke blevet underkastet en kritisk vurdering af resultaternes holdbarhed, ligesom øvrige relevante undersøgelser på området i højere grad kunne være inddraget. Samlet vurderes der ikke at foreligge tilstrækkelig grad af dokumentation og begrundelse for casevalg og for, hvordan resultaterne er fremkommet, og hvilke kilder der er inkluderet og ekskluderet i de enkelte casebeskrivelser (3g).

Reference nr.	36
Titel	Dokumentationsdatabasen (88 cases)
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Udbudsportalen. 2011, og løbende publiceret, www.udbudsportalen.dk.
Analyseobjekt	Land, by, sektor (forsyningsvirksomhed, bygge- og anlæg, uddannelse, sundhed, ældre og handicappede, socialområdet i øvrigt, arbejdsmarked, administration), organisations-type (skole, plejehjem etc.).

Anvendt metode	Casesamling med i alt 88 dokumenterede cases, hvor kommuner har gennemført udbud. Databasen bygger primært på kommunernes egne indberetninger af økonomioplysninger, ligesom Udbudsportalen selv (eller ved brug af eksterne konsulenter) har indhentet oplysninger om casene. Casene er generelt meget kort beskrevet, og der findes ikke bagvedliggende dokumentation eller andet materiale, som dokumenterer og understøtter de indberettede effekter.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Casene viser varierende, men overvejende positive økonomiske effekter (ved kontraktens indgåelse), men der gives kun i ganske få cases oplysninger om sammenhæng mellem pris og kvalitet (value-for-money) i de gennemførte udbud. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. Der indgår hovedsageligt cases på de tekniske områder (inkl. kørsel), men der findes også cases på bløde områder, fx hjælpemidler og plejecentre. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ikke systematisk dokumenteret i case-samlingen.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes databasen som et ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Casene er udvalgt af de (relativt få) deltagende kommuner på et ikke-defineret grundlag, og der indgår i materialet omkring databasen ikke en udtømmende begrundelse for, hvilke cases der indgår og ikke indgår, samt hvad caseudvælgelsen betyder for generaliserbarheden (1b). Det er noget uklart, hvad det indsamlede datamateriale er for de enkelte cases (regnskabsdata, interview, andet?) (2b), og der gives meget overfladiske beskrivelser af, hvordan de skønnede effekter er beregnet, og ingen yderligere dokumentation vedlægges. Ift. metoderne til beregning af effekter ved konkurrenceudsættelse (3a) måler databasen ikke effekter i ordets egentlige forstand, men i stedet præsenteres udvalgte (primært økonomiske) oplysninger om umiddelbare konsekvenser ved udbud. Dette er problematisk, da det dermed ikke dokumenteres, at den opnåede pris også er den faktiske pris ved drift, samt hvorvidt en evt. besparelse er opnået på bekostning af kvaliteten, ligesom ingen eller kun ganske få cases indeholder udtømmende oplysninger om brugertilfredshed og medarbejdertilfredshed mv. (3f). Samlet vurderes caseudvælgelsen at være utilstrækkeligt dokumenteret, datamaterialet er relativt overfladisk og usystematisk, og der indgår i afrapporteringen ingen overvejelser om resultaternes generaliserbarhed og holdbarhed (3c). Vi har desuden i gennemgangen af en række af de enkelte cases fundet en række eksempler på fejl og manglende oplysninger, fx om transaktionsomkostninger (3d) og ændrede rammeforhold, som må forventes at have påvirket resultaterne, uden at der tages højde for dette (3g).
Reference nr.	37
Titel	Konkurrence på daginstitutionsområdet - erfaringer, muligheder og effekter
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Udbudsrådet/Rambøll.
Analyseobjekt	Danmark og Sverige, byer ikke oplyst, børneområdet, daginstitutioner for 0-6 årige.

Anvendt metode	Kvantitativt studie. Der anvendes regnskabsdata og tidligere gennemførte surveys (forældretilfredshedsundersøgelser) i 48 kommunale og 29 private institutioner i Danmark og 11 kommunale og 14 private i Sverige. Der analyseres på privatinstitutioner uden driftsaftale med kommunerne, mens selvejende institutioner med driftsaftale <i>ikke</i> indgår i studiet. Der sammenlignes primært på tværs af kommunalt og privat i Danmark og sekundært mellem Danmark og Sverige. Slutteligt gennemføres parvise sammenligninger mellem udvalgte offentlige og private institutioner.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet sammenligner udgifter ved kommunale dagsinstitutioner og privatinstitutioner (dvs. ikke-konkurrenceudsatte) institutioner. Studiet viser, at der ikke er forskel på driftsomkostningerne for disse to institutionstyper i Danmark. Hvis der lægges et overhead på 3 % eller mere på de kommunale institutioner, bliver de private institutioner signifikant billigere. Studiet viser, at forældretilfredsheden er signifikant højere i private end i offentlige institutioner. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Studiet fokuserer primært på den bløde kerneydelse, men inddrager også udgifter til administration og bygningsdrift mv. i opgørelsen af omkostningerne til drift. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: De offentlige institutioner har en signifikant højere andel af uddannede pædagoger (63 %) end de private institutioner i Danmark (50 %). Det gennemsnitlige sygefravær i de undersøgte offentlige institutioner er ca. 4 %, mens sygefraværet i privatinstitutionerne i gennemsnit er ca. 3 %.
Kvalitetsvurdering	<p>Studiet vurderes samlet som et tilfredsstillende studie, selvom der er en række problemer ift. analysedesign (herunder casevalg, 2b), (mangel på) gennemførelse af egne surveys ift. forældretilfredshed og en vis uklarhed ift., hvordan afrapportering af resultaterne svarer til dataanalysen (se nedenfor). Studiet er designet som et kvantitativt studie, men det viser sig endog meget svært at få adgang til fyldestgørende og pålidelige regnskabsdata for driftsudgifterne i kommunalt såvel som privat regi. Et design baseret på et mindre antal casestudier ville derfor formentlig have givet mere pålidelige resultater (1a). Det er et betydeligt problem ift. målingen af forældretilfredshed, at der ikke er foretaget egne tilfredshedsundersøgelser, idet de foreliggende undersøgelser kan være meget forskelligt sammensat ift. spørgsmål såvel som svarkategorier, hvilket konsulenterne også gør opmærksom på. Delresultaterne vedr. forældretilfredshed skal derfor tages med forbehold (2a). Delresultaterne vedr. andel af uddannede pædagoger samt sygefravær er umiddelbart mere pålidelige, da de bygger på data indsamlet ifm. den konkrete undersøgelse. Hovedresultatet af analysedelen er, at der ikke er signifikant forskel i omkostningsniveauet for de offentlige og private institutioner. I afrapporteringen af de væsentligste konklusioner fremhæves det imidlertid som et hovedresultat, at de offentlige institutioner ved en ekstra overhead på 3 % eller mere bliver signifikant dyrere end de private institutioner. Det angives i rapporten, at en overhead på 4-8 % skønnes som normal, men det angives ingen steder, hvad datagrundlaget for denne overheadsats er (og om det gælder for daginstitutionsområdet eksakt eller for et tværsnit af områder), ligesom størrelsen på denne overhead ikke er beregnet for de konkrete institutioner. Det fremgår derfor ikke klart, hvordan og hvorfor denne overheadsats lægges til, og da det rykker fundamentalt ved hovedresultatet af undersøgelsen, må det betegnes som problematisk ift. en gennemskuelig og balanceret formidling af studiets væsentligste resultater (3g).</p>

Reference nr.	38
Titel	Impact of Compulsory Competitive Tendering on the Structure and Performance of Local Government Systems in the State of Victoria
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Alam, Quamrul & John Pacher. 2000. Public Administration and Development, 20, 359-371.
Analyseobjekt	Studiet ser på konsekvenserne af en lov om tvungen konkurrenceudsættelse (CCT) på en række områder fra 1995 frem til udgivelsestidspunktet (2000) i Victoria, Australien.
Anvendt metode	Studiet baserer sig på en gennemgang af umiddelbart tilgængelige studier inden for området og indeholder ikke selvstændig dataindsamling.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Effektiviteten er forøget som følge af konkurrenceudsættelsen, selvom det ifølge forfatterne er svært at generalisere på baggrund af de forskelligartede erfaringer på området. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Grundlæggende værdier (den kulturelle ethos) blandt offentligt ansatte har ændret sig i retning af værdier fra den private sektor.
Kvalitets- vurdering	Samlet er der tale om et relevant, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Undersøgelsen indeholder ikke et præcist afgrænset undersøgelsesspørgsmål (1a). Der indgår ikke eksplicitte metodeovervejelser (1c), så det er uklart, om studiet muliggør en generalisering af resultaterne fra analysen (1b, 2b). Der kunne med fordel være inkluderet mere velegnede metoder til at beregne effekten af konkurrenceudsættelse (3a). På baggrund af disse mangler kan studiets resultater kun bruges med markante forbehold.

Reference nr.	39
Titel	Medicaid behavioral health carve-outs: a new generation of privatization decisions
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Donohue, Julie M. & Richard G. Frank. 2000. Harvard Review of Psychiatry, 8, 5, 231-241.
Analyseobjekt	Undersøge effekter af privatisering af psykiatri i forhold til omkostningsniveau, adgang og kvalitet i tre amerikanske stater (MA, TN og PA).
Anvendt metode	Litteraturgennemgang.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Blandede: Positive i MA (27-30 % besparelse). Positive, men ikke kvantificerede i PA. Negative i Tennessee. Studiet konkluderer, at effekter afhænger af den institutionelle styringsstruktur (procurement processes, contracting arrangements, resources og monitoring). Andre afledte konsekvenser: Blandede resultater ift. kvalitet og adgang 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områ-

	der. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som ikke-tilfredsstillende. Den gennemførte litteraturgennemgang giver interessante pointer, men udvalgs- og vurderingskriterier ift. underliggende studier er uigennemskuelige. Konklusioner bygger på få studier (2a og 3c-g).

Reference nr.	40
Titel	Managing the Contract: A Transaction Cost Analysis of Externalisation
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Kavanagh, Ian & David Parker. 2000. Local Government Studies, 26, 4, 1-22.
Analyseobjekt	UK, 1 kommune (et delområde i London), en række forskellige tekniske ydelser inkl. fejning, affaldsindsamling, vejvedligeholdelse, ejendomsservice, ingeniøropgaver, arkitekt- og designydelser mv.
Anvendt metode	Studiet bygger på et enkelt (men indgående) casestudie af udlicitering af en række opgaver – primært på det tekniske område – til en privat virksomhed. Studiet bygger på strukturerede interview med repræsentanter fra virksomhed, offentlig myndighed og fagforening samt forskellige dokumenter, rapporter mv.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Der opgøres en besparelse på ca. 12-25 %. Der måles ikke kvalitet, men brugertilfredshedsundersøgelser viser stigende tilfredshed i kontraktperioden. Studiet opgør en produktivitetsvækst på 8-58 % årligt i perioden, hvilket til dels tilskrives fyringer, længere arbejdstid og indførelse af nye it-systemer. Kontrakten har været genstand for en række større konflikter mellem den offentlige myndighed og den private virksomhed. Omkostninger til disse konflikter ser ikke ud til at være indregnet i de opgjorte besparelser. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Studiet omhandler primært tekniske ydelser. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Store negative konsekvenser for medarbejderne. Eksempelvis 38 fyrede manuelle arbejdere de første 4 måneder, lønnedgang på ca. 12.000-16.000 kr. pr. manuel medarbejder årligt, mistet ret til løn under de 3 første sygedage, nedskæring fra 26 til 8 ugers betalt sygdom på et år, 51 administrative stillinger nedlagt, arbejdstiden sat ned fra 35 til 37,5 timer ugentligt, og ferie omkring helligdage skåret væk.
Kvalitetsvurdering	Studiet vurderes samlet som et tilfredsstillende studie, der derfor indgår i forskningsoversigten. Det valgte analysedesign giver mulighed for at gå i dybden med en række delresultater og processen omkring udliciteringen og er generelt grundigt gennemført (1a, 2b). Der foretages en meget grundig gennemgang af resultater i tidligere studier (3c), ligesom der er omfattende diskussioner af transaktionsomkostninger og medarbejderforhold mv. (3d, 3f). Der kunne ønskes en mere grundig diskussion af kvalitetsaspektet, som primært berøres gennem brugertilfredshed (3e). Studiets primære svaghed er, at det kun bygger på en enkelt case, og selvom der foretages diskussioner af andre studier, giver dette et betydelig forbehold ift. en bredere tolkning og generalisering af resultaterne, hvilket studiet også selv nævner (3c). Casestudiet er generelt af høj kvalitet,

	men har på trods af dette en begrænset generaliserbarhed ift. andre cases på udlicite- ring, fordi der er tale om en enkelt case.
--	--

Reference nr.	41
Titel	Public Sector Restructuring and Regional Development: The Impact of Compulsory Competitive Tendering in the UK
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Pinch, Philip L. & Alan Patterson. 2000. Regional Studies, 34, 3, 265-275.
Analyseobjekt	Analyse af konsekvenser for lokal økonomi(styring) og medarbejdervilkår ved implemen- tering af Compulsory Competitive Tendering (tvungen konkurrenceudsættelse) i England i 1990'erne.
Anvendt metode	Studiet samler op på eksisterende litteratur samt en survey fra Department of Environ- ment (Walsh and Davis 1993). Surveymetoden er ikke nærmere beskrevet, og det er hel- ler ikke beskrevet, hvordan litteraturen til artiklen er udvalgt. Argumentation om med- arbejderkonsekvenser bygger på 5-6 underliggende artikler og studier.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Konsekvenser af CCT (uanset om de vindes af private eller offentlige) er: systematisk forringelse af lønniveau og ar- bejdsvilkår. En ud af otte job er nedlagt. For de resterende er arbejdet blevet mere krævende, mindre velbetalt og med løsere tilknytning (især for deltids- medarbejdere), hvilket reducerer rettighedsniveauet. Der er en tendens til, at ældre (og erfarne) medarbejdere udskiftes med yngre, og at mænd i fuldtidsbe- skæftigelse erstattes med kvinder med lavere løn og ringere arbejdsvilkår.
Kvalitets- vurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af medarbejderkonsekvenser. Studiets styrke er en sammenskrivning af konsekvenser for medarbejdere som følge af obligato- risk konkurrenceudsættelse i England i 1980'erne. Det er dog en væsentlig svaghed, at der ikke redegøres nærmere for metoden i den survey, som ligger til grund for artiklens hovedresultater, og at der ikke redegøres nærmere for udvælgelsen af de refererede ar- tikler (1c). Dette vanskeliggør til dels vurderingen af konklusionerne (3g). Studiet medta- ges alligevel, da det fremstår som en relevant sammenskrivning af effektvurderinger ift. medarbejdere baseret på en kombination af survey og litteraturhenvisninger.

Reference nr.	42
Titel	The impact of contracting out on the costs of refuse collection services: the case of Ire- land
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Reeves, Eoin & Michael Barrow. 2000. The Economic and Social Review, 31, 2, 129-50.

Analyseobjekt	Studiet omhandler afhentning af affald hos private husholdninger i 16 kommuner i Irland i perioden 1993-95 (forsyningsvirksomhed).
Anvendt metode	Studiet bygger primært på kvantitativ metode (survey). Der er gennemført en indledende screening med 100 % besvarelse, hvor 16 kommuner, som har udliciteret privat affaldsbehandling, er identificeret. Herefter er gennemført en survey blandt de pågældende kommuner (69 % besvarelsesprocent). Efterfølgende er der gennemført strukturerede kvalitative interview med kommunerne.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: En før-efter sammenligning viser besparelser på 34 %. En sammenligning mellem private og offentlige leverandører i samme år viser besparelser på 46 %. Efter statistisk kontrol for forhold, der kan indvirke på de økonomiske besparelser, viser udliciteringen i sig selv at føre til 45 % besparelser. Besparelserne er størst i de kommuner, hvor konkurrencen om kontrakten har været stærkest. De økonomiske besparelser var delvist på grund af effektiviseringer (mere fleksibel praksis). 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder. Baseret på anden litteratur konkluderes det, at affaldsbehandling (teknisk område) er lettere at udlicitere, idet produktspecifikationen er simpel, teknologien er velkendt, efterspørgslen er stabil, markedsforholdene er gennemsigtige, og startomkostninger er lave. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: I nogle af kommuner har udliciteringen ført til dårligere arbejdsforhold i form af ringere sundheds- og sikkerhedsforhold og ulovlig arbejdskraft (mindreårige).
Kvalitetsvurdering	Samlet kan studiet karakteriseres som et yderst tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten med en betydelig vægt. Der bør dog i behandlingen af resultaterne fra dette studie også lægges vægt på, at resultaterne bygger på data fra 1993 til 1995. Artiklen bygger på et relevant analysedesign (1a), dataindsamlingen er gennemført med en høj besvarelsesprocent (2a), og der er suppleret med strukturerede kvalitative interview (2b). Analyserne er baseret på relevante (statistiske) beregningsmetoder af effekt (3a), øvrige relevante undersøgelser på området er systematisk inddraget (3c), transaktionsomkostninger er reflekteret i diskussionen (3d), kvalitetsovervejelser indgår (3e), medarbejderforhold er søgt indarbejdet i undersøgelsens design og diskussion (3f), og artiklen er generelt klart formidlet (3g).

Reference nr.	43
Titel	Private Prisons
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Harding, Richard. 2001. Crime and Justice, 28, 265-346.
Analyseobjekt	USA, UK og Australien: Fængsler.
Anvendt metode	Litteraturreview af publikationer fra USA, Australien og UK. Publicerede artikler og rapporter fra 1990'erne. I princippet alt litteratur, men søgekriterierne fremgår ikke klart.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Følgende effekter for økonomi og kvalitet; økonomi: Amerikanske studier er ifølge Harding af svingende kvalitet. De bed-

	<p>ste viser, at det er stordriftsfordele samt fængslets alder og sikkerhedsniveau, som afgør omkostningsniveauet, ikke ejerskabsformen. Harding vurderer, at studier fra H.M Prison Service metodemæssigt er mere robuste. De viser en gradvis reduceret besparelse ved brug af private faciliteter: fra 13-22 % (afhængig af målemetode) i 1994-1995, fra 11-16 % i 1995-1996, fra 8-15 % i 1996-1997 og endeligt fra minus 2-11 % i 1997-1998.</p> <p>Kvalitet: Artiklen diskuterer mulige kvalitetsparametre og præsenterer resultater ift. en række relevante parametre (fangeflugt, oprør, overfald, død eller selvmord/selvmoedsforsøg, stofmisbrug, sundhedsproblemer, recidivater mv.). Det konkluderes, at datagrundlaget generelt er svagt, og at selvom enkelte amerikanske studier viser bedre kvalitet i private fængsler ift. et bredspektret kvalitetsmål, så er der ikke tilstrækkelig mange grundige studier til at konkludere entydigt, at private faciliteter er hverken bedre eller ringere ift. kvalitet.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører integrerede tekniske og bløde områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Nej.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Artiklen er et litteraturreview af publikationer fra USA, Australien og UK omhandlende brug af private fængsler. Der præsenteres resultater fra både artikler og rapporter. Styrken er en grundig diskussion af metodeproblemer med effektmåling, og en nuanceret gennemgang af resultater fra mange artikler og rapporter fra de tre lande (3c). Svagheden er, at der ikke i artiklen redegøres for de søgekriterier, som er anvendt for at finde artikler og rapporter (1a-1b). Der er nuancerede diskussioner af kvalitet (3e), og der er desuden gode diskussioner af begrænsninger ved generaliseringer fra materialet (3c).</p>

Reference nr.	44
Titel	Outsourcing in the public services: A comparative analysis of practice, capability and impact
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Kakabadse, Andrew & Nada Kakabadse. 2001. Public Administration Development. 21, 401-413.
Analyseobjekt	692 ledere fra private og offentlige virksomheder fra USA og Europa, som har været involveret i udlicitering.
Anvendt metode	Studiet bygger på kvantitativ metode (survey). Der indgår ikke oplysninger om, hvordan den pågældende survey er gennemført.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Offentlige ledere vurderer i højere grad end private ledere, at udlicitering har en negativ indflydelse på den offentlig sektors funktion.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både tekniske og bløde områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Offentlige ledere vurderer i højere grad end private ledere, at udlicitering har haft en demotiverende indflydelse på medarbejderne.</p>
Kvalitetsvurdering	Samlet er der tale om et relevant, men kvalitetsmæssigt ikke-tilfredsstillende studie, som derfor ikke indgår i forskningsoversigten. Undersøgelsen er meget mangelfuld do-

	kumenteret, så det er på baggrund af artiklen umuligt at vurdere kvaliteten af dataindsamlingen (2b, 3g). Analysen dækker en lang række lande i Europa samt USA, og den dækker alle former for udlicitering, ligesom både offentlige og private ledere er inddraget. Dette analysedesign er så generelt, og resultaterne er på så aggregeret og abstrakt et niveau uden inddragelse af kontekstuelle forhold, at resultaterne ikke kan tillægges en reel værdi (1a, 3b). Der indgår i analysen ikke øvrige relevante og tilgængelige data på området (1c).
--	--

Reference nr.	45
Titel	Perceived Outcomes of Public Health Privatization: A National Survey of Local health Department Directors
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Keane, Christopher, John Marx & Edmund Ricci. 2001. Millbank Quarterly, 79, 1, 115-137.
Analyseobjekt	Lokale sundhedscentre (LHD) i USA.
Anvendt metode	Kvantitativ analyse baseret på telefoninterview blandt ledere af lokale sundhedscentre, i alt 347 ledere svarende til en besvarelsesprocent på 91. Lederen giver i undersøgelsen en generel og overordnet vurdering af effekten af konkurrenceudsættelse på deres sundhedscenter.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: 49 % af lederne vurderede, at privatisering havde haft en positiv effekt i forhold til udførelsen af kerneopgaver, men de øvrige ledere vurderede, at det ikke gjorde nogen forskel (12 %) eller havde haft en negativ effekt (17 %). 50 % af lederne vurderede, at privatisering havde ført til lavere omkostninger, mens 32 % mente, at omkostninger var nogenlunde de samme som før privatiseringen, og 8 % mente, at det havde ført til øgede omkostninger. Den væsentligste positive effekt af privatisering var forøget kvalitet i form af et bredere udbud af sundhedsydelser (38 %), mens omkostningsbesparelser var den næstmest væsentlige positive effekt (32 %). Tab af kontrol over funktioner og services var den væsentligste negative effekt (26 % af lederne nævner dette). 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant videnskabeligt studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet har en begrænset anvendelsesværdi, da dataindsamlingen er foretaget pr. telefon (1a), så lederne telefonisk kun har haft mulighed for at give meget overordnede og generelle svar. Der er ikke indhentet øvrige tilgængelige data på området (1c), ligesom der ikke er foretaget en vurdering af, om hvorvidt kontekstuelle forhold i de enkelte cases kan have påvirket den målte effekt af privatiseringen (3b). I studiet indgår generelle overvejelser om, hvordan privatiseringen har påvirket kvaliteten af funktioner og services (3e). Der sættes ikke kroner og øre på undersøgelsens resultater – som udelukkende er baseret på ledernes holdninger – hvilket ikke gør det muligt at vurdere størrelsen af de forskellige vurderede fordele og ulemper ved konkurrenceudsættelsen (1a, 3a).

Reference nr.	46
Titel	Solid-waste contracting-out, competition, and bidding practices among Canadian local governments
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	McDavid, James C. 2001. Canadian Public Administration, 44, 1, 1-25.
Analyseobjekt	Sammenligning af offentlige og private affaldsbehandlingselskaber (forsyningsvirksomhed) i en række kommuner i Canada.
Anvendt metode	Kvantitativ analyse baseret på en mailbaseret survey. I alt 327 kommuner indgår i undersøgelsen svarende til en besvarelsesprocent på 33,5, hvilket giver en mindre skævhed i samplen. Omkostningsniveauet sammenlignes blandt offentlige og private leverandører i forhold til en given ydelse (affaldshåndtering i private husholdninger).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Private leverandører af affaldshåndtering er 20,3 % billigere end offentlige leverandører. I kommuner med både offentlige og private leverandører er de private leverandører markant billigere (offentlige leverandører er 90 % dyrere). I kvalitetsvurderingen inddrages kun en parameter (antallet af affaldshentninger) blandt flere mulige parametre. Konkurrenceudsættelse har en signifikant indvirkning på omkostningsniveauet – antallet af bud har dog ikke en signifikant indvirkning på omkostningsniveauet. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et tilfredsstillende og relevant studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Samplen er kun i mindre omfang repræsentativ, og samplen er forholdsvis lille i delanalyserne (kommuner med både offentlige og private leverandører) (2a). Der bør derfor tages et vist forbehold over for det resultat, der viser, at offentlige leverandører er 90 % dyrere. Der bør endvidere tages et forbehold for vurderingen af sammenhængen mellem pris og kvalitet efter konkurrenceudsættelsen, da der kun er inddraget en kvalitetsparameter. Der er taget højde for en lang række relevante forhold i sammenligningen mellem private og offentlige leverandører, herunder varierende regnskabspraksis og kontraktomkostninger (1c, 3d). Der er indføjet manglende værdier i datasættet på baggrund af statistisk estimation (3a). En multivariat analyse gennemført, hvori der indgår øvrige faktorer, som tidligere har vist sig at influere på omkostningsniveauet, og analysen viser, at den økonomiske effekt af offentlig/privat leverandør er signifikant (3a). I studiet indgår kun en begrænset diskussion af øvrige studier på det konkrete område (3c), ligesom der er et begrænset grundlag for at vurdere, om konkurrenceudsættelsen har påvirket kvaliteten af affaldshåndteringen.

Reference nr.	47
Titel	Konkurrenseutsetting i kommunal sektor: En kvalitativ analyse av endringer i en kommunal renovasjonsbedrift
Forfatter(e), publiseringsår og -sted	Gustafsson, Ove & Tor Busch. 2002. Nordiske Organisasjonsstudier, 3/4, 2002.
Analyseobjekt	Norge, 1 kommune, affaldsindsamling.
Anvendt metode	Studiet er et kvalitativt casestudie af en større norsk kommunes udlicitering af affaldsindsamling i halvdelen af kommunen.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Kommunen har opnået ca. 50 % besparelse. Den kommunale leverandør gav et eget bud, som også var knap 50 % lavere end de tidligere omkostninger, men var godt 1 mio. kr. dyrere end den private leverandør, som derfor vandt udbuddet. Der er i disse tal ikke taget højde for transaktionsomkostninger knyttet til etablering af en bestillerenhet, effekten af at gå over til kildesortering og specielle omstillingsomkostninger ved konkurrenceudsættelse. Den reelle effekt er uspecificeret, men må derfor vurderes som noget lavere. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: 27 % af medarbejderne i den kommunale del blev fyret umiddelbart efter konkurrenceudsættelsen. Lønftalen med medarbejderne blev genforhandlet med henblik på at sænke lønnen, som kommunen vurderede som for høj ift. den private del. Der skulle i en overgangsperiode tages højde for, at den kommunale leverandør havde medarbejdere med en høj gennemsnitsalder, men i løbet af 2-3 år skulle omkostningsniveauet bringes på samme niveau som den private leverandør.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet kunne med fordel have forsøgt at belyse de økonomiske konsekvenser, herunder betydningen af transaktionsomkostninger og nye regler for det samlede besparelsesniveau (3a, 3d). Konsekvenserne for medarbejderne er mere velbeskrevne og grundigt belyste (3f). Grundet manglende data for så vidt angår centrale økonomioplysninger og ændret sorteringspraksis (som må antages at forklare noget af besparelsen) er resultaterne fra studiet primært anvendelige ift. vurderingen af medarbejderkonsekvenser, mens effekterne for økonomi og kvalitet er noget mere uklare (3g).

Reference nr.	48
Titel	Growth and quality of U.S. private prisons: Evidence from a national survey
Forfatter(e), publiseringsår og -sted	Camp, Scott D. & Gerald G. Gaes. 2002. Criminology and public policy, 1, 3, 427-450.

Analyseobjekt	Studiet ser på private fængsler (91) i USA og sammenligner kvalitet og medarbejderforhold med føderale fængsler i 1999.
Anvendt metode	Studiet anvender en kvantitativ metode (survey). Survey blandt udbydere af fængsler til private leverandører danner grundlag for studiet (besvarelsesprocent på 88).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet viser, at private fængsler sammenlignet med føderale fængsler har en række kvalitetsmæssige problemer, herunder basale sikkerhedsforhold. Der indgår ikke økonomiske effekter. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører integrerede tekniske og bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Studiet viser, at de kvalitetsmæssige problemer har at gøre med en høj udskiftning af medarbejdere og lav anciennitet blandt medarbejderne i private fængsler. 95 % af de private fængsler havde en markant højere medarbejderudskiftning end i de føderale fængsler.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet indeholder relevante overvejelser om, hvilke cases der indgår (1b), der indgår kvalificerede vurderinger af de kontekstuelle forholds betydning for analysen (3b), der er en kritisk vurdering af resultaternes holdbarhed (3c), og der indgår velbegrundede overvejelser om, hvordan kvaliteten af ydelsen er i henholdsvis føderale og private fængsler (3e). Analyserne bygger dog ikke på det mest velegnede analysedesign (1a), idet det eneste datagrundlag er fra en survey inden for den offentlige part (udbyder), og der kun sammenlignes med føderale fængsler og ikke andre typer af offentlige fængsler (statslige). Analyserne bygger på deskriptiv statistik, og man kunne med fordel have anvendt mere avancerede statistiske metoder til at beregne forskelle i kvalitet og medarbejderforhold i henholdsvis private og føderale fængsler (3a). Resultaterne i undersøgelsen er meget entydige, men bør alligevel tages med et vist forbehold.

Reference nr.	49
Titel	Privatizing Medicaid-Funded Mental Health Services: Trading Old Political Challenges for New Ones
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Oliver, Matthew N. I. 2002. American Journal of Orthopsychiatry, 72, 3, 324-330.
Analyseobjekt	Litteraturreview om privatisering af psykiatri i USA.
Anvendt metode	Litteraturreview.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Positive 10-22 % generelt. Højere for nogle undergrupper. Konsekvenser for kvalitet diskuteres. Resultater er blandede. Der peges på nye politiske/styringsmæssige udfordringer med styring af kontraktregime (mangel på leverandører, større krav til bestillerrollen). 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.

Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som ikke-tilfredsstillende. Der er gennemført en litteraturreview, men kriterier for søgning er ikke fremlagt (1c), og resultater præsenteres usystematisk og med baggrund i ganske få studier (3g). Resultater vedrørende kvalitet er ikke systematisk præsenteret.
--------------------	--

Reference nr.	50
Titel	Cost savings of contracting out refuse collection
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Dijkgraaf, Elbert & Raymond H. J. M. Gradus. 2003. <i>Empirica</i> , 30, 149-161.
Analyseobjekt	Artiklen analyserer indsamling af affald fra private husholdninger i 85 kommuner i Holland i 1996 (forsyningsvirksomhed).
Anvendt metode	Analysen bygger på kvantitativ metode (survey). Der er gennemført en survey, hvor 85 kommuner deltog (besvarelsesprocent på 71).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Analysen viser, at der i gennemsnit er en økonomisk besparelse ved konkurrenceudsættelse på 15 % i forhold til kommuner, som ikke konkurrenceudsætter. Private leverandører er i gennemsnit 5 % billigere end offentlige leverandører. Artiklen konkluderer, at selve konkurrenceudsættelsen har større positiv effekt på omkostningsniveauet end det offentligt/private ejerskabsforhold. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på en survey med en høj besvarelsesprocent blandt kommunerne (2a), studiet benytter velegnede metoder til at beregne samt validere effekten af konkurrenceudsættelse (3a), relevante undersøgelser på området er systematisk inddraget og bidrager til design af undersøgelsen og diskussion af undersøgelsens resultater (3c), der indgår nogle overvejelser om kvaliteten af den leverede ydelse (3e), og resultaterne er generelt klart formidlet (3g). Studiet kunne dog have inddraget andre relevante data på området (1a), relevante kontekstuelle forhold i de enkelte cases kunne i højere grad være inddraget i diskussionen (3b), transaktionsomkostninger i forbindelse med udbudsprocessen er ikke specificeret eller reflekteret i studiet (3d), og studiet kunne med fordel klarere have dokumenteret den survey, der ligger til grund for undersøgelsen (3g). Data er fra 1996, så anvendeligheden af resultaterne i forhold til at belyse nutidige forhold skal vurderes på den baggrund.

Reference nr.	51
Titel	Ownership and Production Costs: Choosing between Public Production and Contracting-Out in the Case of Swedish Refuse Collection
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Ohlsson, Henry. 2003. Fiscal Studies, 24, 4, 451-476.
Analyseobjekt	Sverige, kommunerne, affaldsindsamling.
Anvendt metode	Studiet sammenligner produktionsomkostninger ved affaldsindsamling i hhv. kommunale og udliciterede affaldsindsamlingsfirmaer. Den empiriske analyse bygger på data fra 170 offentlige og private firmaer i 115 ud af 284 svenske kommuner. Studiet er teoretisk/modelmæssigt meget velunderbygget og kritiserer en række tidligere studier for fejlagtig operationalisering og måling af effekter: 1) pooling, 2) selectivity, logical inconsistency. Forfatteren viser i en grundig gennemgang, at disse tre problemer i tidligere studier vil føre til fejlagtige resultater og generelt vil overvurdere besparelespotentiallet i privat versus offentlig produktion.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Offentlige produktionsomkostninger er 6 % lavere end private produktionsomkostninger. Forskelle i omkostninger påvirker ikke kommunernes valg af hhv. offentlig eller privat leverandør. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Studiet omhandler det tekniske område. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitets- vurdering	Studiet vurderes samlet som et tilfredsstillende studie, der derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et yderst veludviklet teoretisk og modelmæssigt grundlag til beregning af effekter ved udlicitering (3a) samt overvejelser om, hvorvidt særlige forhold i offentligt eller privat regi (befolkningstæthed, indkøbspriser, finansieringsomkostninger mv.) kan have påvirket effekten ved konkurrenceudsættelse (3b). Datagrundlaget er relevant og omfattende (1c). Det er imidlertid en svaghed ved den empiriske analyse, at samplen på 115 kommuner er relativt lille, og at det ikke undersøges, om der er et bias i samplen ift. populationen af alle kommuner (1b), mens det omvendt er en styrke, at bias inden for samplen undersøges og afkræftes. Studiet diskuterer betydningen af transaktions- og kontraktomkostninger og betydningen for reelle omkostninger, men de indsamlede data ser ikke ud til at inkludere transaktionsomkostninger ved udlicitering (3d). Samlet er der tale om et studie, som teoretisk og modelmæssigt er meget velunderbygget og yderst tilfredsstillende, mens den empiriske udførelse er på et tilfredsstillende niveau – den primære svaghed er samplens størrelse og manglende undersøgelse af potentielt bias heri.

Reference nr.	52
Titel	Parkinson's law and the new public management? Contracting determinants and service-quality consequences in public education
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	O'Toole, Laurence J., & Kenneth J. Meier. 2004. Public Administration Review, 64, 3, 342-352.

Analyseobjekt	USA, Texas, skoleområdet (herunder rengøring, kantine, bygningsdrift, efteruddannelse mv.).
Anvendt metode	Studiet er en kvantitativ analyse af sammenhængen mellem udgifter til kontrakter med private og andelen af budgettet, som går til kerneaktiviteten, dvs. undervisning, samt kvaliteten målt ved faglige præstationer. Der bruges data for godt 1.000 skoledistrikter i Texas, USA, over en treårig periode, hvilket giver i alt 3.122 observationer.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet viser, at en 1 procents stigning i udlicitering giver et 0,25 procents fald i midler brugt på undervisning, altså en negativ sammenhæng mellem udlicitering af hjælpefunktioner og midler til undervisning. Kvaliteten målt på akademiske præstationer er ca. uændret med en lille tendens til at være lavere i distrikter med højere udliciteringsgrad. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både tekniske og bløde områder. Omhandler både kerneydelsen (undervisning) og en række tekniske hjælpefunktioner (se også ovenfor). 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Høj udliciteringsgrad er forbundet med lavere lønniveau for lærerne.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på en stor sample (2c), kontrollerer for en række centrale forhold (3b) og indeholder en grundig diskussion af andre studier (3c). Kvalitetsaspektet belyses gennem akademiske præstationer (3e), idet der kontrolleres for elevsammensætning mv. Ift. analysedesignet og ambitionen om at måle, hvorvidt udlicitering har en positiv eller negativ effekt på kvaliteten, har studiet imidlertid den grundlæggende svaghed (1a), at kvalitet måles som sammenhæng mellem udlicitering af hjælpefunktioner såsom rengøring, kantinedrift, sikkerhed, bygningsdrift mv. og de akademiske præstationer, hvilket må betegnes som en teoretisk noget hypotetisk sammenhæng. Den primære konklusion fra studiet er derfor, at skoledistrikter, der har udliciteret mange hjælpefunktioner, bruger færre ressourcer på kerneydelsen (undervisningen). Studiet viser (og diskuterer) ikke kausalitetens retning, hvorfor det er uklart, om udlicitering af hjælpefunktioner efterlader færre ressourcer til undervisningen, eller om få ressourcer til undervisning får skoler til i højere grad at udlicitere hjælpefunktionerne (3g).

Reference nr.	53
Titel	Contracting out in Korean local governments: current situation and challenges ahead.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Park, Se-jeong. 2004. International Review of Administrative Sciences. 70, 3, 497-509.
Analyseobjekt	Analyse af effekter af udlicitering af spildevandsbehandlingsanlæg i Daegu City, Korea. Der inddrages både økonomiske og kvalitetsmæssige effekter samt medarbejderkonsekvenser.
Anvendt metode	Studiet baseres på officielle tal for økonomi og kvalitet samt en survey til stikprøve på 56 % af medarbejdere.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Positive efter 1 år: personalereduktion med 37 %, totale operative budget reduceret med 17,8 %, omkostninger reduceret med

	<p>21 %, og arbejdsproduktivitet steg med 82 %.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Negative: Jobtilfredshed reduceret. Arbejdsbyrde steget, men løn ikke steget tilsvarende. Stærk følelse af usikkerhed om de kunne beholde jobbet efter næste udbudsrunde (hvert tredje år).</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Der inddrages både økonomiske, kvalitetsmæssige og medarbejderkonsekvenser (3e-f), men der mangler vurdering af transaktionsomkostninger (3d). Studiet forekommer grundigt og med brug af egnede metoder (1a-c) og (2a-c). Der er dog kun tale om en enkelt case, som hævdes at være typisk (repræsentativ), men der redegøres ikke nærmere for udvælgelse (1b, 3b), og muligheder for generaliserbarhed drøftes ikke yderligere (3c).</p>

Reference nr.	54
Titel	Cost efficiency in primary care contracting: a stochastic frontier cost function approach
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Puig-Junoy, Jaume & Vicente Ortún. 2004. Health Economics 13, 1149-1165.
Analyseobjekt	Sammenligning af omkostningseffektivitet for privat og offentlig "primary health care" (primær sundhedstjeneste uden for sygehusregi) i Catalonien.
Anvendt metode	Studiet sammenligner den relative effektivitet ved hjælp af stokastisk omkostningsgrænsekurve. Der bygges på data om økonomi og ydelsesniveau for 180 primary health care-udbydere i år 1996. Indsamlet som en kombination af survey, finansielle data og demografiske data. Stikprøven på 180 providers er repræsentativ ift. relevante kriterier.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Gennemsnitlige private udbydere er 19,3 % mindre effektive end optimalkurven. Gennemsnitlige offentlige udbydere er 7,6 % mindre effektive end optimalkurven.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af økonomiske effekter. Der mangler dog vurderinger af transaktionsomkostninger og kvalitet (3d,3e), og det diskuteres ikke, om resultaterne kan generaliseres ud over Catalonien (og det pågældende år) (3c).</p>

Reference nr.	55
Titel	Exploring and explaining contracting out: Patterns among the American States
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Brudney, Jeffrey L., Sergio Fernandez, Jay Eungha Ryu & Deil S. Wright. 2005. Journal of Public Administration Research and Theory, 15, 3, 393-419.

Analyseobjekt	USA, de 50 stater, alle offentlige styrelser.
Anvendt metode	Studiet bruger en American State Administrators Project (ASAP) survey fra 1998, som inkluderer 3.541 topledere fra forskellige offentlige styrelser i de 50 amerikanske stater. Besvarelsesprocenten var 33 svarende til 1.175 ledere. Resultaterne opgøres som opfattede effekter ift. fordele og ulemper ved udlicitering, dvs. at der ikke angives effekter i kroner og øre.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Økonomi: 34,5 % af lederne vurderer, at udlicitering har ført til lavere omkostninger, 28,8 % rapporterer øgede omkostninger, mens 29,5 % rapporterer uændrede omkostninger. Kvalitet: 49,4 % af lederne vurderer, at udlicitering har hævet kvaliteten af deres organisations serviceydelser, 9,2 % rapporterer faldende servicekvalitet, mens 35,4 % vurderer, at servicekvaliteten er uændret. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Vedrører både de tekniske og bløde områder, men resultaterne opdeles ikke på forskellige sektorområder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet baseres på en stor sample, om end svarprocenten er i den lave ende (2a). Det er en styrke, at studiet måler effekter for både økonomi og kvalitet (3e). Studiet måler kun opfattede effekter, og resultaterne kunne være styrket ved indhentning af supplerende data, fx regnskabsdata (1c), hvilket ville have underbygget opgørelsen af effekter for økonomi og kvalitet (3a). Transaktionsomkostninger må antages indirekte at være indregnet i ledernes svar, men studiet kunne have diskuteret dette mere eksplicit (3d). Samlet er studiet grundigt gennemført med en omfattende gennemgang af tidligere effektstudier og præsentation af empiriske resultater både for økonomi og kvalitet, mens svagheden er, at der mangler en kvantificering af effekterne fx gennem brug af regnskabstal og øvrige kvalitetsmål, hvilket giver resultaterne en begrænset anvendelighed.

Reference nr.	56
Titel	Outsourcing in the public refuse collection sector: Exploiting old certainties or exploring new possibilities?
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Gustafsson, Ove & Per Øystein Saksvik. 2005. Work, 25, 2, 91-97.
Analyseobjekt	Analyse af udvikling i offentlige renovationsarbejderes helbredsstatus efter konkurrenceudsættelse og nedskæring/effektivisering i en norsk kommune. Renovering blev delvist privatiseret, og der gennemførtes effektivisering af den resterende offentlige virksomhed. Studiet undersøger helbredseffekter blandt de offentligt ansatte skraldemænd efter nedskæring og stramning baseret på sammenligning med private.
Anvendt metode	Studiet baseres på surveys til samtlige skraldemænd i privat (N=19) og offentlig (N=27) virksomhed seks måneder efter konkurrenceudsættelse og relateret reduktion i antal offentligt ansatte. Interview med relevante stakeholders (skraldemænd, fagforening, ledelse, offentlige embedsmænd).

Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: 6 ud af 27 tilbageblevne skraldemænd i den offentlige sektor blev diagnosticeret med forskellige alvorlige helbredsproblemer (hjerteproblemer, muskel-skelet lidelser), som ledte til ansøgning om førtidspension i løbet af tre år efter konkurrenceudsættelsen. Sygefraværet steg dramatisk i perioden.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af medarbejderkonsekvenser. Der redegøres på rimelig vis for udvælgelseskriterier og måleinstrumenter (1b og 2a). Dog er samplen forholdsvis lille, og der er kun tale om en enkelt case(by) (1b), og der er ikke tilstrækkelige overvejelser om, hvorvidt resultater kan generaliseres ud over denne case og dette tidspunkt (3c). Studiet indeholder ikke vurderinger af økonomi eller transaktionsomkostninger og heller ikke af kvalitet (3d-e).

Reference nr.	57
Titel	Incentives and the efficiency of public sector-outsourcing contracts
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Jensen, Paul H. & Robin E. Stonecash. 2005. Journal of Economic surveys, 19, 5, 767-787.
Analyseobjekt	Eksisterende studier i vestlige lande, som har analyseret udlicitering af offentlige ydelser.
Anvendt metode	Undersøgelsen bygger på et systematic review design, dog med en karakter af mere traditionel litteraturgennemgang.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet viser, at udlicitering generelt fører til økonomiske besparelser. Samtidig viser eksisterende studier, at kvaliteten af de udliciterede services kan blive reduceret, men der er ikke konsensus omkring dette. Studiet viser, at økonomiske gevinster ved udlicitering kan være kortsigtede, men der er ikke tilstrækkeligt empirisk belæg for at kunne konkludere dette generelt. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Vedrører både de tekniske og bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Medarbejderforhold kan blive forringet som følge af udlicitering, særlig i form af forringelser i løn og personalegoder, men der er ikke empirisk belæg for at konkludere dette mere generelt.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et velvalgt analysedesign på området (1a), og der indgår udvidede overvejelser om betydningen af kontekstuelle forhold (3b), transaktionsomkostninger (3d), kvalitet i ydelsen (3e) og medarbejderforhold (3f). Resultaterne er klart formidlet (3g). Studiet kunne med fordel have udvidede overvejelser om, hvilke studier der indgår i litteraturgennemgangen, og hvilke studier der ikke indgår (1b, 2c), og dette forhold kunne der med fordel være taget højde for i fortolkningen af resultaterne (3c).

Reference nr.	58
Titel	Do public sector reforms get rusty? Local privatization in Spain
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Bel, Germá & Antón Costas. 2006. The Journal of Policy Reform, 9, 1, 1-24.
Analyseobjekt	Artiklen omhandler indsamling af fast affald fra private husholdninger i Catalonien i Spanien i 2000 (forsyningsvirksomhed).
Anvendt metode	Artiklen bygger primært på kvantitativ metode (systematic review, survey). Der indgår registerdata fra den catalonske regering og data fra regionale og nationale statistiske bureauer. Derudover indgår surveys fra 2000 og 2002 blandt kommuner (79 % af indbyggere i Catalonien er dækket af nettosamplen).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet konkluderer, at der generelt set ikke er nogen økonomisk effekt ved at udlicitere affaldsbehandlingen (fast affald i husholdninger) i Catalonien, Spanien. Ser man isoleret på effekten i de hyppige udliciteringer, hvor presset fra konkurrenceudsættelsen opleves stort blandt leverandørerne, så kan der ses en positiv økonomisk effekt af udlicitering. I litteraturoversigten, som indgår i artiklen, konkluderes, at der før 2000 klart var en generel positiv økonomisk effekt af udlicitering. Efter 2000 kan der ikke findes samme klare generelle positive økonomiske effekter, men der tages forbehold for denne konklusion, idet de lande, der indgår i studierne før og efter 2000 (herunder USA, som ikke generelt kan fremvise klare økonomiske effekter), varierer, og det kan have en afsmittende effekt på de generelle resultater på tværs af studierne. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Lønnen for medarbejdere hos private affaldsleverandører er signifikant lavere end lønnen blandt offentlige leverandører.
Kvalitets- vurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og yderst tilfredsstillende studie, som derfor bør indgå i forskningsoversigten med betydelig vægt. Studiet bygger på et bredt anlagt og velegnet analysedesign (1a), og der indgår en klar begrundelse for de cases, der indgår i analysen, og i hvilket omfang det gør en generalisering mulig (1b). Studiet er baseret både på registerdata (2c) og surveydata (2a), og generelt må data vurderes som meget valide. Der anvendes velegnede metoder (multivariate statistiske metoder) til beregning af effekt (3a), de kontekstuelle forhold diskuteres for at kunne kvalificere de målte effekters generaliserbarhed (3b), øvrige relevante undersøgelser er systematisk inddraget (3c), transaktionsomkostninger indgår i nogen grad i diskussionen (3d), kvaliteten af ydelsen indgår også i modelberegninger og diskussionen (3e), ligesom medarbejderforhold (løn) også indgår (3f). Resultaterne er generelt meget klart formidlet og dokumenteret (3g).

Reference nr.	59
Titel	Employment, Privatization, and Managerial Choice: Does contracting out reduce public sector employment
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Fernandez, Sergio, Craig R. Smith & Jeffrey B. Wenger. 2006. Journal of Policy Analysis and Management, 26, 1, 57-77.
Analyseobjekt	USA, kommuner, beskæftigelsesområdet.
Anvendt metode	Studiet analyserer effekter af kontrakter med private på beskæftigelsesområdet. Studiet baseres på surveys i 1.586 kommuner i 1997 og 1.283 i 2002. Der anvendes diverse statistiske analyser (3SLS) til at finde sammenhænge mellem brug af private aktører og beskæftigelse. Der skelnes mellem fuld tid og deltidsbeskæftigelse.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Finder, at brugen af private (for-profit) aktører giver en tendens til afvikling af fuldtidsstillinger og konvertering til deltidsstillinger i den offentlige sektor. Det samme er ikke gældende ved brug af private not-for-profit aktører.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af medarbejderkonsekvenser. Der redegøres godt for design (1b), og de anvendte metoder fremstår grundige og relevante (2a). Konklusionerne er ret snævre og knytter sig primært til effekter på beskæftigelsesstrukturen (fra fuld tid til deltid). Studiet indeholder ikke vurderinger af økonomi eller transaktionsomkostninger og heller ikke af kvalitet (3d-e).

Reference nr.	60
Titel	Contracting public services in New York State
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Hebdon, Robert. 2006. Industrial Relations, 61, 3, 513-29.
Analyseobjekt	Studiet analyserer medarbejdere, der har været igennem en privatisering, i udvalgte byer og regioner i staten New York i perioden 1990-95.
Anvendt metode	Undersøgelsen er baseret på kvantitativ metode (survey). På baggrund af en survey gennemført i 1998 er gennemført en opfølgende telefonisk survey blandt 54 kommuner/regioner, som har været igennem en organisatorisk omstrukturering, herunder privatisering (39 kommuner/regioner).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Studier viser, at medarbejdere, der har været igennem en privatisering, ikke har oplevet ændringer i forhold til løn og personalegoder. Arbejdsgivere havde for en stor dels vedkommende en strategi for videreuddannelse/oplæring (36 %), men en næsten tilsvarende stor del

	<p>havde ingen strategi (32 %), kvinder var i relativt større omfang end mænd udsat for privatisering, en stor del af privatiserede medarbejdere forlod fagforening (73 %) i forbindelse med privatisering og var dermed dårligere sikret i form af manglende fagforeningsmedlemskab efter privatisering.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Analysen bygger på relevante metoder til at beregne konsekvenser for berørte medarbejdere, der indgår et udvidet litteraturstudie om området (3c), der indgår relevante overvejelser om, hvordan privatisering har påvirket de berørte medarbejdere og medarbejdernes indsats (3f), og resultaterne er generelt klart formidlet (3g). Studiet kunne med fordel have bygget på et bredere og mere repræsentativt udsnit af medarbejdere berørt af privatisering (1a), der kunne ligeledes med fordel være inddraget andre relevante datakilder på områder (fx sygefraværstatistik, medarbejdertilfredshed m.m.) (1c), de kontekstuelle forhold kunne være inddraget mere udtømmende og systematisk for at styrke rækkevidden af de konklusioner omkring medarbejderforhold, der drages i studiet. Data er fra 1990-1995 og indsamlet i to omgange, så alt i alt kan resultaterne fra dette studie kun i begrænset omfang anvendes til en belysning af nutidige forhold på området.</p>

Reference nr.	61
Titel	Public-private efficiency in the delivery of services of general economic interest: the case of urban transport
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Pina, Vincente & Lourdes Torres. 2006. Local Government Studies, 32, 2, 177-98.
Analyseobjekt	Analyse af effektiviteten af lokal busdrift i 73 større byer fordelt over hele verden: Europa, Oceanien, Asien, Afrika, Nordamerika og Sydamerika.
Anvendt metode	Studiet er baseret på kvantitativ analyse af the Millenium Database for Towns and Regions 2000 (registerbaseret analyse). Effektiviteten måles ud fra omkostninger i forhold til udvalgte effektivitetsvariable: benzinformbrug, kørsel i km og gennemsnitshastighed.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet finder, at en konkurrenceudsættelse fører til effektivitetsforbedringer. Effekten af konkurrenceudsættelse er dog begrænset, og der kan ikke påvises signifikante forskelle mellem forskellige typer af privatisering, hel eller delvis privatisering. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet er baseret på et omfattende datamateriale (1a, 2c), og der indgår relevante overvejelser omkring metoder til at måle effekten af busdrift i forhold til typen af leverandør (3a). Relevante undersøgelser på området er inddraget i diskussionen (3c), og resultaterne er generelt formidlet på en klar og overskuelig måde (3g). Studiet kunne med fordel have inddraget data omkring kvaliteten af den udførte ydelse, så det blev mere klart, om økonomiske besparelser på området ikke blot er et udtryk for lavere kvalitet (3e). Ligeledes kunne diskussionen omkring transaktionsomkostninger i forbindelse med en hel eller delvis privatisering i højere grad være inddraget (3d).</p>

Reference nr.	62
Titel	Fair competition in the refuse collection market?
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Dijkgraaf, Elbert & Raymond H. J. M. Gradus. 2007. Applied Economics Letters 14, 10, 701-704.
Analyseobjekt	Analyse af affaldsafhentning i kommunerne, Holland.
Anvendt metode	Studiet er baseret på kvantitativ analyse af sammenhængen mellem omkostninger (afhængig variabel) og en række uafhængige variable, herunder primært organiseringsform (kommunal, private, offentligt selskab) og markedskoncentration (dvs. graden af konkurrence, både blandt private og blandt offentlige og private leverandører). Studiet har 453 observationer, og 43 kommuner deltager ikke (det præciseres ikke, hvilke der ikke deltager, samt om samplen derved bliver skæv).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Der er tre hovedresultater: <ol style="list-style-type: none"> a) At private er 17 % billigere, end hvis kommunerne løser opgaven selv, ligesom offentlige selskaber er 14 % billigere. Der er ingen signifikant forskel i prisen for de private og offentlige selskaber. Der testes for affaldssammensætning mv., men ikke for kvalitet, som derfor må antages at være konstant på tværs af kommunerne. b) At tilstedeværelsen af få private leverandører resulterer i højere priser og "excess profits", hvilket nødvendiggør monopolforebyggende tilgange, når der udliciteres. c) At kommunernes omkostninger er lavere, når de private firmaer har en eller flere offentlige konkurrenter. Kommuner, hvor der kun er private til at konkurrere om opgaven, har samme omkostninger som kommuner, der selv løser opgaven eller bruger offentlige selskaber. Den samlede konklusion er derfor, at konkurrence, ikke privat ejerskab, er afgørende for lave omkostninger, og at private skal suppleres af offentlige konkurrenter for at få den bedste pris. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet er generelt grundigt og velunderbygget og baseret på en velegnet metode (1a). Der inddrages en række relevante baggrundsvARIABLE (3b), og forskellige test til beregning af effekterne gennemføres (3a). Studiet inddrager desuden andre relevante undersøgelser på området (3c), ligesom resultaterne er klart formidlet (3g). Studiet inddrager og diskuterer ikke mål for transaktionsomkostninger og kvalitet (3d, 3e), hvilket kunne have styrket konklusionerne yderligere. Samlet er der tale om et overbevisende studie, som ikke blot viser betydningen af at bruge hhv. private, kommunale og offentlige selskaber på affaldsområdet, men også betydningen af konkurrencesituationen for den opnåede pris på affaldsafhentning.

Reference nr.	63
Titel	An analysis of the effects of organisation and financing on the utilization and costs of public mental health services in San Diego County
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Gilmer, Todd. 2007. The Journal of Mental Health Policy and Economics, 10, 123-132.
Analyseobjekt	Studiet analyserer psykiatriske ydelser til patienter med alvorlige psykiatriske lidelser i San Diego County i perioden 2002-4 (sundhed).
Anvendt metode	Studiet er baseret på kvantitativ metode (registeroplysninger). Data er udtrukket fra tre registre (AOAMHS, MIS, DHS). Data er på individniveau og dækker i alt 20.562 patienter.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet viser, at de totale omkostninger er ca. 20 % lavere for private leverandører end for offentlige leverandører. Samtidig viser studiet, at patienter hos private leverandører modtog ca. 10 % flere ydelser end patienter hos offentlige leverandører. Patienter hos private leverandører blev indlagt i mindre omfang (11 %) end patienter hos offentlige leverandører (26 %). 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitets- vurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på relevante registeroplysninger (1a, 2c), der indgår overvejelser om karakteren af data, der indgår i studiet, og muligheden for generalisering (1b), der indgår velegnede statistiske metoder til beregning af effekten af leverandør (offentlig/privat) (3a), øvrige relevante undersøgelser på området er generelt inddraget (3c), og resultaterne er generelt klart formidlet og dokumenteret. Studiet kunne med fordel have inddraget andre typer af patientdata til at belyse kvaliteten af ydelserne (1a, 3e), og der indgår ikke overvejelser om, i hvilket omfang transaktionsomkostninger i forbindelse med udbudsprocessen er indregnet i effektværdien (3d). Da kvalitetsparametre kun i begrænset omfang indgår i analysen, bør resultaterne anvendes med forbehold i forhold til at vurdere value-for-money på området.

Reference nr.	64
Titel	Does privatization of solid waste and water services reduce costs? A review of empirical studies.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Bel, Germá & Mildred Warner. 2008. Resources, Conservation and Recycling 52, 1337-1348.
Analyseobjekt	Studiet fokuserer på erfaringerne med affaldshåndtering og vandforsyning siden 1970 i en række lande i USA, Europa, Asien, Afrika og andre lande (forsyningsvirksomhed).
Anvendt metode	Studiet er baseret på resultaterne fra 35 videnskabelige studier på området (systematic review).

Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Der kan ikke dokumenteres nogen økonomisk besparelse ved udlicitering på vandforsyningsområdet (kun 3 ud af 16 studier fandt besparelser). Der kan ikke dokumenteres nogen systematisk besparelse ved udlicitering på affaldshåndteringsområdet (5 ud af 18 studier fandt systematiske besparelser, heraf var størstedelen af studierne fra 1970'erne). Der indgår ikke kvalitetsovervejelser i studiet.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. Der konkluderes på baggrund af studierne på det tekniske område og teori, at udlicitering generelt ikke kan opnå samme økonomiske effekter, hvis området er komplekst, ikke-standardiseret, og markedsforholdene er uigenneomsig-tige. Dette medfører en usikkerhed i udformningen af kontrakten og målingen af, hvorvidt målene er opfyldt. Regulering kan i disse tilfælde være mere effektivt end privatisering.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.</p>
Kvalitets-vurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et velvalgt analysedesign (1a), relevante data på området (1c), der indgår kvalificerede vurderinger af de kontekstuelle forhold på de to behandlede områder (3b), relevant teori på området inddrages i fortolkningen af resultaterne (3c), transaktionsomkostninger indgår i overvejelserne (3d), og resultaterne af undersøgelsen er formidlet på en klar måde (3g). Studiet kunne med fordel have specificeret, hvilke lande og kontekster der er omfattet af studiet (1b), og studiet kunne med fordel have indeholdt overvejelser om, hvorvidt konkurrenceudsættelsen har påvirket kvaliteten af den pågældende ydelse (3e). Studiet siger noget om potentialet for økonomiske besparelser på de to områder, men ikke noget om value-for-money (udgifter i forhold til kvalitet).</p>

Reference nr.	65
Titel	Contracting out employment services to the third and private sectors: A critique
Forfatter(e), publ. år og -sted	Davies, S. 2008. Critical Social Policy, 28, s. 136-164.
Analyseobjekt	Studiet omhandler effektiviteten af ikke offentlige aktører indsats (private og frivillige organisationer) i arbejdsmarkedsindsatsen i Storbritannien fra New Labours første regeringsperiode i 1997 og frem til 2008 (arbejdsmarked).
Anvendt metode	Studiet bygger på en analyse af publicerede offentlige rapporter på områder. Der gøres brug af en bred form for litteraturanalyse uden et systematisk design.
Resultater	<p>1) Økonomiske effekter (value-for-money): Studiet konkluderer, at der ikke er belæg for påstande fremsat af regeringen ved forskellige lejligheder i perioden 1997-2008 om, at ikke offentlige aktører indsats (private og frivillige organisationer) er mere effektiv end offentlige aktørers indsats på arbejdsmarkedsområdet. Studiet peger på, at det i højere grad er andre typer af faktorer, som har betydning for effektiviteten: medarbejders kompetencer, entusiasme, motivation og engagement.</p>

	<p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Studiet omhandler det bløde velfærdsområde.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet er en kritisk vurdering af, hvordan den eksisterende dokumentation på området er blevet brugt politisk til at fremme særlige synspunkter, uden at der nødvendigvis er fuld dokumentation for de fremsatte synspunkter (3b). Litteraturanalysen favner forholdsvis bredt (1a), og studiet er generelt klat for midlet (3g). Studiet kunne dog med fordel i højere grad have specificeret på en systematisk måde, hvilke studier der indgår i analysen, og hvilke studier der ikke indgår (1b). Ligeledes kunne der være anvendt mere præcise metoder til at opgøre effekten af en privatisering på området, så konklusionerne var mere udførligt underbygget (3a).</p>

Reference nr.	66
Titel	Personalens arbetsattityder och hälsa vid privatisering – en jämförelse mellan två svenska akutsjukhus
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Falkenberg, Helena, Katharina Näswall & Magnus Sverke. 2008. Arbetsmarknad & Arbetsliv, 14, 1, 29-49.
Analyseobjekt	Studiet gennemfører en sammenlignende survey blandt ansatte på et offentligt og privat sygehus. Surveyen har fokus på arbejdsattituder (trivsel, samhørighed med organisationen, intention om at sige op) og helbred (psykisk og fysisk helbredsproblem, følelsesmæssig udmattelse).
Anvendt metode	Studiet baseres på surveys til læger, sygeplejersker og sygehjælpere (SOSU'er) på et offentligt og et privat sygehus i 1999 og 2002 (før og efter privatisering af Sct. Görans sygehus). Effektivt udvalg på privat sygehus var: 39 læger, 82 sygeplejersker og 53 SOSU'er. På offentligt sygehus var det 20 læger, 97 sygeplejersker og 101 SOSU'er.
Resultater	<p>1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater.</p> <p>2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater.</p> <p>3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Finder, at der samlet set ikke er væsentlig forskel på offentligt og privat sygehus på de undersøgte arbejdsmiljøvariable. Konsekvenserne ved privatisering ser dog ud til at slå lidt forskelligt igennem. Mellemniveauet påvirkes mest negativt, mens læger og SOSU'er blev mindre påvirket.</p>
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af medarbejderkonsekvenser. Dog er den effektive sample ret lille, og der er begrænsede vurderinger af konsekvenserne heraf for generaliserbarhed (3c). Studiet indeholder ikke vurderinger af økonomi eller transaktionsomkostninger og heller ikke af kvalitet (3d-e).</p>

Reference nr.	67
Titel	Utbrændthet i vården. Betydelsen af krav och resurser på tre sjukhus med olika driftsformer
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Hansen, Niklas, Magnus Sverke & Katharina Näswall. 2008. Arbetsmarknad & Arbetsliv, 14, 3, 11-30.
Analyseobjekt	Undersøge arbejdsmiljømæssige forskelle mellem tre forskellige typer sygehuse (offentligt, privat for-profit og privat not-for-profit) på et givet tidspunkt (2002), efter konkurrenceudsættelsesregime er indført i Stockholmsregionen fra 1992.
Anvendt metode	Survey blandt alle sygeplejersker på de tre sygehuse (i alt svar fra 309+562+262). Hypotesetest vha. deskriptiv statistik, korrelationsanalyser mv.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Dette er hovedfokus for studiet. Det viser, at udbrændthed er mest udbredt på det private for-profit sygehus og lavest på det private not-for-profit sygehus. Men samtidigt, at der ikke er systematiske forskelle i arbejdskrav og ressourcer (ledelsesopbakning, autonomi mv.). Jobsikkerheden opleves at være størst på det private for-profit sygehus. Diskussionen fremhæver, at de offentlige sygehuse er tilpasset markedssituationen og dermed ift. arbejdsmiljø tilsyneladende ligner de private.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som tilfredsstillende. Gennemførelsen af studiet er god og systematisk (3a). Resultater er godt formidlet og nuancerede ift. de blandede empiriske resultater (3g). Analysedesign omfatter relevante cases (1a), men da der kun er tale om tværsnitsdata fra 2002 på tre sygehuse, må der stilles spørgsmålstegn ved generaliserbarhed. Studiet diskuterer disse begrænsninger i et vist omfang (3c). Studiet indeholder ikke vurderinger af økonomi eller transaktionsomkostninger og heller ikke af kvalitet (3d-e).

Reference nr.	68
Titel	Reforming local public services - Trends and effects in Germany and France
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Kuhlmann, Sabine. 2008. Public Management Review, 10, 5, 573-596.
Analyseobjekt	Sammenligning af "local public services reforms" – reformer af lokale (kommunale) offentlige ydelser i Tyskland og Frankrig. Evaluerer implementering og "effekter" af reformerne, herunder organisatoriske forandringer i form af "privatization" og "corporatization". Brug af private aktører enten ved privatisering af tidligere offentlige serviceorganisationer eller kontrakter.
Anvendt metode	Tyskland: Survey til alle kommuner med mere end 20 tusinde indbyggere, to tredjedele af alle kommuner med mellem 10 og 20K indbyggere og 2/3 af alle "counties" (svarprocent mellem 42 og 55). Sammenlignelige surveysvar fra tre forskellige aktørgrupper

	<p>(stakeholders); Borgmestre og kommunale embedsmænd på to niveauer (stabsfunktion og sektor (unge)).</p> <p>Frankrig: Baseret på fire franske studier, som ikke er nærmere vurderet.</p> <p>Desuden detaljerede casestudier i to kommuner i hvert land. Cases er udvalgt, så de er sammenlignelige.</p>
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Tyskland: 10 % af borgmestrene er "helt enige" i, at servicekvalitet er forbedret, 1-2 % af embedsmændene er enige. 30 % af borgmestrene er "helt enige" i, at det har forbedret budgetterne. Hhv. 25 % og 5 % af embedsmændene er enige. 12 % af stabseembedsmænd er "helt enige" i, at prisen for borgerne er steget. Cirka 2-3 % af borgmestrene er enige. Omring 5 % af både borgmestre og stabseembedsmænd er "helt enige" i, at styringsproblemer er øget. I casestudierne tales om negative konsekvenser ved institutionel fragmentering af den kommunale styring. Frankrig: Pris for levering af vand er generelt ca. 20 % højere med private leverandører. I casekommunerne er prisen steget meget mere. En casekommune viser problemer med dyrere og dårligere skolekantinemat efter privatisering (Le Havre). Ligesom i Tyskland peges på negative konsekvenser af "fragmentering" af offentlig styring. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder, men ingen systematiske resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et tilfredsstillende og relevant studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Der er dog væsentlige svagheder i dokumentationen af effekter. For det første skelnes ikke klart mellem privatisering og udlicitering. De tyske resultater baseres hovedsageligt på surveymateriale og gengiver dermed tre aktørgruppers vurdering. Det er en styrke, at man kan sammenligne for forskellige aktørgrupper. Til gengæld er det en svaghed, at udsagn ikke er kontrolleret ved brug af mere objektive data (budgettal, kvalitetsmål, prisoversigter mv.) (1c). Effektmål for Frankrig bygger reelt på én landsdækkende undersøgelse (for vandforsyning) samt de to casestudier. Der er ikke redegjort nærmere for kvalitet og metode for den landsdækkende undersøgelse (Finger and Allouche 2002) (3a). Der er interessante generelle konklusioner om negative effekter af den "fragmentering" af styringskapacitet, som finder sted med øget brug af private leverandører (baseret på casestudier og andre videnskabelige papers fra Ty og Fr). Transaktionsomkostninger er ikke eksplicit inddraget (3d). Fortolkningen af de tyske surveyresultater er ikke entydig (3e).</p>

Reference nr.	69
Titel	Outsourcing in the Italian National Health Service: findings from a national survey
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Macinati, Manuela. S. 2008. International Journal of Health Planning and Management, 23, 1, 21-36.
Analyseobjekt	Alle 324 offentlige italienske sundhedsudbydere.

Anvendt metode	Survey blandt ledere på alle 324 offentlige italienske sundhedsudbydere. Deskriptiv statistik.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Selvvurderede effekter er positive, men mindre end forventet. Andre afledte konsekvenser: Blandede, men generelt lidt positive. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører både de tekniske og bløde områder, men der skelnes ikke tilstrækkeligt mellem forskellige opgaver inden for sundhedssektoren (støtteopgaver blandes sammen med diagnostik/kliniske opgaver). 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Dette er hovedfokus for studiet. Ingen systematiske og klare resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som ikke-tilfredsstillende. Svarprocent på survey er 42, og der er ikke overvejelser om bias (2a). Der skelnes ikke mellem forskellige typer opgaver i afrapportering (nonclinical blandes sammen med clinical, diagnostic etc.) (3c og 3g). Anvendelsen af en 5 punkt likert-skala uden validering ved hjælp af objektive data er problematisk (1c). Reelt er der tale om en ikke-valideret meningsmåling blandt ledere i offentlige sundhedsorganisationer.

Reference nr.	70
Titel	The economic benefits from competition in bus public transport – the Israeli case
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Sharaby, Nir & Yoram Shiftan. 2008. International Journal of Transport Economics, 35, 3, 391-413.
Analyseobjekt	Analyse af økonomiske effekter og benyttelse af busser efter etablering af konkurrence i 15 % af det israelske offentlige bussystem.
Anvendt metode	Studiet baseres på tal fra det israelske transportministerium.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Besparelser på 7 % af de totale før-konkurrence udgifter (opdelt på mindre subsidier = offentlige gevinster og lavere billetpris = forbrugergevinster). Der er stigninger i serviceniveau (antal kørte kilometer) og i antal passagerer. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et ikke-tilfredsstillende studie. Artiklen bygger på et relativt bredt datagrundlag, og der er interessante konklusioner. Men der er også en række metodiske mangler: Studiet vurderer ikke, om de områder, som dækkes (15 % af hele Israel), er specielle, eller hvorvidt resultaterne kan generaliseres (1b og 3c). Der er heller ikke nogen detaljeret gennemgang af datakilder og mulig bias (1c). Der er ingen vurdering af transaktionsomkostninger (3d), og der er ingen vurderinger af medarbejderkonsekvenser.

Reference nr.	71
Titel	Effect of outsourcing public sector audits on cost-efficiency
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Chong, Kar-Ming, Colin Dolley, Keith Houghton & Gary S. Monroe. 2009. Accounting and Finance, 49, 675-695.
Analyseobjekt	Studiet ser på finansielle audits (178 audits) gennemført af private leverandører (70 audits) og offentlige leverandører (108 audits) i Western Australia i 1998 (administration).
Anvendt metode	Studiet anvender kvantitativ metode. Der er gennemført en survey blandt auditører, og der indgår registeroplysninger fra Office of the Auditor General samt årsrapporter fra de auditerede offentlige organisationer.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: De private auditører er generelt dyrere end de offentlige auditører, og der kan ikke påvises nogen kvalitetsmæssig forskel mellem de to typer af leverandører. Dette resultat gælder i særlig grad for mindre og lovmæssige audits. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitets- vurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet er generelt veldokumenteret (1b) og klart formidlet (3g). Studiet bygger på velegnede metoder til at beregne reelle omkostningsforskelle mellem private og offentlige leverandører (3a), kontekstuelle forhold af betydning for analysen er inddraget (3b), der indgår overvejelser om kvaliteten af ydelsen efter en udlicitering (3e), og der indgår en kritisk vurdering af resultaternes holdbarhed og generaliserbarhed (3c). Studiets design har dog visse begrænsninger, idet studiet primært bygger på auditørernes egen opfattelse, der er en forholdsvis lille sample, og den er begrænset til en enkelt delstat og et enkelt år (1a). Studiets resultater kan derfor kun generaliseres i en forholdsvis lille grad.

Reference nr.	72
Titel	The outsourcing of social care in Britain: what does it mean for voluntary sector workers?
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Cunningham, Ian & Philip James. 2009. Work, Employment & Society, 23, 363-75.
Analyseobjekt	Analyse af konsekvenser af udlicitering af sociale ydelser for medarbejdernes løn og arbejdsvilkår i Storbritannien.
Anvendt metode	Studiet er baseret på både kvantitativ metode (surveys) og kvalitativ metode. Der er blandt 12 leverandører af sociale ydelser gennemført en kort spørgeskemaundersøgelse blandt lederne og en række kvalitative interview og fokusgrupper blandt medarbejdere samt enkelte interview blandt offentligt tilsynsførende på området.

Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Studiet finder, at der er et pres på medarbejdernes løn efter en konkurrenceudsættelse, da der er en forøget opmærksomhed på at være konkurrencedygtige på omkostningerne. Samtidig finder studiet, at arbejdstempoet er sat op for en bred kreds af medarbejdere, og der er en forøget jobusikkerhed blandt medarbejderne, især de udsatte grupper af medarbejdere (handicappede, ældre medarbejdere).
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af medarbejderkonsekvenser. Studiet bygger på et relevant analysedesign (1a), og der indgår en række relevante overvejelser om, hvorvidt konkurrenceudsættelsen har påvirket de berørte medarbejdere og medarbejdernes indsats (3g). Studiet kunne dog i højere grad have inddraget den gennemførte survey (3a), ligesom en inddragelse af øvrige undersøgelser på området ville have styrket diskussionen af undersøgelsens resultater (3c). Gyldigheden af undersøgelsens resultater ud over det konkrete undersøgte område er derfor begrænset, og undersøgelsen indgår derfor kun i forskningsoversigten med en lille vægt.</p>

Reference nr.	73
Titel	Prison privatization. A meta-analysis of cost and quality of confinement indicators
Forfatter(e), publ. år og -sted	Lundahl, B.W. et al. 2009. Research on Social Work Practice, 19, 4, 383-394.
Analyseobjekt	Analyse af forskelle i omkostninger og kvalitet mellem offentlige og private fængsler i USA.
Anvendt metode	Studiet er en meta-analyse af eksisterende studier på området (12) skrevet på engelsk og publiceret mellem 1980-2006, som lever op til de anvendte inklusionskriterier i studiet.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Økonomiske effekter (value-for-money): Studiet viser, at der generelt ikke er nogle signifikante forskelle i omkostninger og kvalitet mellem henholdsvis offentlige fængsler og privatiserede fængsler. Studiet viser en tendens til, at offentlige fængsler gennemfører bedre trænings-/uddannelsesforløb for de indsatte, og der er færre klager i offentlige fængsler. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører integrerede tekniske og bløde områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	<p>Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af medarbejderkonsekvenser. Studiet bygger på et velegnet analysedesign (systematic review)(1a) og er gennemført på en systematisk måde (2c). Studiet er generelt meget godt formidlet, og det fremgår klart, hvordan resultaterne er fremkommet (3g). Studiet kunne med fordel have indhentet manglende oplysninger i studierne via kontakt til forfatterne bag studierne (1c). Studiet kunne også med fordel have indeholdt mere kvalificerede</p>

	vurderinger af, hvorvidt særlige kontekstuelle forhold i de enkelte cases kan have påvirket den målte effekt af konkurrenceudsættelsen (3b), ligesom en højere grad af inddragelse af øvrige relevante studier på området kunne have kvalificeret diskussionen af analysens resultater og generaliserbarhed yderligere (3c).
--	--

Reference nr.	74
Titel	Outsourcing myths and workers' compensation claims administration
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Purse, Kevin. 2009. The Australian Journal of Public Administration, 68, 4, 446-458.
Analyseobjekt	Studiet ser på administration af arbejdsskadesager i South Australia fra 1994 til 2008 (administration).
Anvendt metode	Artiklen bygger på kvantitativ metode (registeroplysninger). Data er indhentet fra den lokale myndigheds (WorkCover) årsrapporter og egne statistikker, og der er korrigeret for inflation ud fra forbrugerprisindeks.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet konkluderer, at udgifterne på området er steget siden 1994, hvor administrationen af arbejdsskadesager blev udliciteret. Der indgår kun i begrænset omfang overvejelser om kvaliteten af ydelsen (value-for-money), men det fremhæves, at brugerne typisk har oplevet en dårligere behandling efter udliciteringen. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet gør brug af relevante data på området (1c), der anvendes enkle, men velegnede metoder til at beregne de økonomiske effekter på området (3a), der er inddraget relevant litteratur på området til at diskutere og nuancere studiets resultater (3c), og artiklen er generelt klart formidlet og dokumenteret (3g). Studiets design er dog meget spinkelt, idet der er tale om et single case-studie, og der kun bygges på (korrigerede) regnskabstal fra offentlige dokumenter, og der ikke er suppleret med andre typer af data (surveydata, interviewdata) (1a). Resultaterne kan derfor kun i begrænset omfang generaliseres.

Reference nr.	75
Titel	Public versus private delivery of municipal solid waste services: the case of North Carolina
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Bae, Suho. 2010. Contemporary Economic Policy, 28, 3, 414-28.
Analyseobjekt	Studiet ser på affaldshåndtering af fast affald (ikke giftigt) fra husholdninger og virksomheder i North Carolina i årene 1997, 2001 og 2003 (forsyningsvirksomhed).

Anvendt metode	Studiet bruger kvantitative data (registeroplysninger). Data er indhentet fra North Carolinas relevante databanker.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Der er ikke signifikante forskelle i økonomisk effektivitet mellem offentlige og private leverandører af affaldshåndtering. Der indgår ikke resultater i forhold til den opnåede kvalitet (value-for-money). 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Timelønnen er højere (20 %) for offentligt ansatte medarbejdere end privat ansatte medarbejdere.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et velvalgt analysedesign (1a), relevante data på området (1c), der indgår kvalificerede vurderinger af de kontekstuelle forhold på området (3b), velegnede metoder (multivariate statistiske metoder) bruges til at beregne de reelle økonomiske effekter (3a), transaktionsomkostninger indgår i overvejelserne (3d), og resultaterne af undersøgelsen er formidlet på en klar måde (3g). Studiet kunne med fordel have indeholdt flere overvejelser om, hvorvidt konkurrenceudsættelsen har påvirket kvaliteten af den pågældende ydelse (3e). Studiet siger noget om potentialet for økonomiske besparelser på de to områder, men ikke noget om value-for-money (udgifter i forhold til kvalitet). Studiet fokuserer på en enkelt delstat i USA, men der inddrages litteratur, som godtgør, at resultaterne fra dette studie er på linje med øvrige studier på området i USA (1b).

Reference nr.	76
Titel	Is private production of public services cheaper than public production? A meta-regression analysis of solid waste and water services
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Bel, Germá, Xavier Fageda & Mildred E. Warner. 2010. Journal of Policy Analysis and Management, 29, 3, 553-577.
Analyseobjekt	Studiet fokuserer på erfaringerne med affaldshåndtering og vandforsyning siden 1960 i primært USA og Europa, men der indgår også enkelte studier fra Asien/Oceanien og Afrika.
Anvendt metode	Studiet er baseret på resultaterne fra 27 videnskabelige studier på området (systematic review).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Der kan ikke dokumenteres nogen økonomisk besparelse ved udlicitering på vandforsyningsområdet og på affaldshåndteringsområdet. Økonomiske besparelser er mere sandsynlige på affaldshåndteringsområdet end på vandforsyningsområdet, formentlig fordi konkurrencen og tilgængeligheden er størst på markedet for affaldshåndtering. Økonomiske besparelser er mindre hyppigt forekommende i de senere studier. Der bliver fundet en publikationsbias, således at studier, der rapporterer signifikante økonomiske besparelser, i højere grad bliver publiceret end andre studier. Der indgår ikke substantielle kvalitetsovervejelser i studiet. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Ingen resultater.

Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet minder meget om et tidligere studie af samme forfattere, men studiet bygger dog på lidt andre studier, herunder nylige studier (Bel og Warner 2008). Studiet bygger på et velvalgt analysedesign (1a), relevante data på området (1c), der indgår kvalificerede vurderinger af de kontekstuelle forhold på de to behandlede områder (3b), relevant teori på området inddrages i fortolkningen af resultaterne (3c), transaktionsomkostninger indgår i overvejelserne (3d), og resultaterne af undersøgelsen er formidlet på en klar måde (3g). Studiet kunne med fordel have specificeret, hvilke lande og kontekster der er omfattet af studiet (1b), og studiet kunne med fordel have indeholdt overvejelser om, hvorvidt konkurrenceudsættelsen har påvirket kvaliteten af den pågældende ydelse (3e). Studiet siger noget om potentialet for økonomiske besparelser på de to områder, men ikke noget om value-for-money (udgifter i forhold til kvalitet).
--------------------	---

Reference nr.	77
Titel	Does outsourcing reduce wages in the low-wage service occupations? Evidence from janitors and guards.
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Dube, Arindrajit & Ethan Kaplan. 2010. Industrial and Labor Relations Review, 63, 2, 287-306.
Analyseobjekt	Studiet fokuserer på vagter og viceværter i USA (lavindkomstgrupper), som har været igennem en privatisering i perioden 1983-2000.
Anvendt metode	Studiet bygger på kvantitativ metode (registeroplysninger). I alt 44.338 vagter og viceværter indgår i studiet. Data er hentet fra tilgængelige registre, primært Current Population Survey, men også supplerende oplysninger fra The Census Bureau og Bureau of Economic Analysis.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Undersøgelsen viser, at viceværter får en lønnedgang i gennemsnit på 4-7 %, mens vagter får en lønnedgang på 8-24 % i forbindelse med en udlicitering. Lønnedgangen kan ikke forklares ved en kompensation i form af mindre arbejdstid, forskelle i ansvar/kvalifikationer eller ændringer i personalegoder. Undersøgelsen viser, at tilknyttede sundhedsydelse bliver mindre i takt med lønnen. Medlemskab af fagforening er signifikant lavere efter udlicitering.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et rigt datasæt (1a), som muliggør en generalisering af resultaterne (1b). Datagrundlaget er tilvejebragt på en systematisk måde (2c), og analysen bygger på velegnede metoder til at beregne konsekvenser for medarbejderne ved en udlicitering (3a). Relevante undersøgelser på området er inddraget (3c), og resultaterne er generelt godt dokumenteret og formidlet (3g). Artiklen kunne dog med fordel have inddraget øvrige typer af data til at belyse medarbejderforhold (1c). Dette kunne have styrket belysningen af den kontekst, som de udvalgte medarbejdergrupper indgår i (3b). Overvejelser om kvaliteten af den udliciterede ydelse kunne også med fordel være inddraget i højere grad (3e).

Reference nr.	78
Titel	Effects of contracting on cost efficiency in US fixed-route bus transit service
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Iseki, Hiroyuki. 2010. Transportation Research Part A, 44, 457-472.
Analyseobjekt	Alle busoperatører under UAF-programmet i Federal Transit Authority under det amerikanske transportministerium i perioden 1992-2000.
Anvendt metode	Der anvendes kvantitativ metode. Registeroplysninger under FTA-programmet indeholder en række driftsdata og finansielle data, som udgør grundlaget for analysen. I analysen gøres brug af deskriptiv statistik og regressionsanalyse (OLS).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Den gennemsnitlige økonomiske besparelse ved udlicitering er 7,8 % for de udbud, hvor al drift og administration udbydes samlet, og 5,5 % for de udbud, hvor kun dele af driften og administrationen udbydes. Der indgår ikke opgørelser over kvalitet (value-for-money). 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Medarbejdere i private busselskaber har generelt lavere lønninger end medarbejdere i offentlige busselskaber, og i udbud, hvor hele driften udliciteres til private leverandører, får medarbejderne lavere løn, hvilket samlet er medvirkende til at give lavere driftsomkostninger.
Kvalitets- vurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet bygger på et rigt datasæt (tidsserie) (1a), som danner grundlag for en solid og systematisk analyse (2c). Analysen bygger på velegnede beregningsmetoder (3a), inddrager en række centrale variable for at kunne belyse konteksten for de enkelte udbud (3b), øvrige relevante undersøgelser på området inddrages for at kvalificere analysen (3c), der indgår overvejelser om transaktionsomkostninger (3d), og resultaterne er generelt dokumenteret og formidlet på en klar og overskuelig måde (3g). Der indgår dog ikke systematiske overvejelser om kvaliteten af busdriften efter udlicitering (3e), herunder en diskussion af, hvad en sådan inddragelse kunne have af betydning for analysens resultater. Analysen siger dermed kun noget om den umiddelbare økonomiske effekt (besparelse) og ikke noget om omkostninger i forhold til den opnåede kvalitet i busdriften efter en udlicitering.

Reference nr.	79
Titel	Anbud på norsk
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Longva, Frode & Oddgeir Osland. 2010. Tidsskrift for samfunnsforskning, 3, 387-415.
Analyseobjekt	Analyse af effekten af konkurrenceudsættelse af lokal kollektiv transport i Norge fra 1986 til 2005.

Anvendt metode	Studiet er baseret på eksisterende studier inden for området. Litteraturgennemgangen har dog ikke karakter af en egentlig systematisk forskningsoversigt (systematic review).
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Studiet viser, at konkurrenceudsættelse har ført til effektiviseringer og en reduktion af omkostningsniveauet, uden at det har medført en kvalitetsforringelse og medført dårligere løn- og arbejdsforhold for chaufførerne. Omkostningsbesparelserne er generelt lavere i Norge (omtrent 10 % lavere omkostninger i gennemsnit), end man finder det i andre sammenlignelige lande. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Resultaterne vedrører de tekniske områder. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Der indgår overvejelser om, hvorvidt konkurrenceudsættelsen har påvirket de berørte medarbejdere.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten. Studiet indeholder kvalificerede vurderinger af konteksten for studierne (3b), relevante undersøgelser på området inddrages i diskussionen (3c), overvejelser om transaktionsomkostninger i forbindelse med udbudsprocessen indgår i diskussionen (3d), der indgår overvejelser om, hvorvidt konkurrenceudsættelsen har påvirket kvaliteten af ydelsen (3e), ligesom der indgår overvejelser om, hvorvidt konkurrenceudsættelsen har påvirket de berørte medarbejdere (3f). Artiklen er klart formidlet (3g). Artiklen kunne med fordel have specificeret, hvordan udvælgelsen af studier på området er foregået (1a, 2c), så litteraturgennemgangen i højere grad fik karakter af en egentlig dokumenteret forskningsoversigt på området.

Reference nr.	80
Titel	Linking management reform with employee job satisfaction: Evidence from federal agencies
Forfatter(e), publiceringsår og -sted	Yang, Kaifeng & Anthony Kassekert. 2010. Journal of public administration research and theory, 20, 413-36.
Analyseobjekt	Analyse af jobtilfredshed og sammenhængen med offentlige reformer, herunder udlicitering, for statsligt ansatte i USA 2006.
Anvendt metode	Studiet er baseret på Federal Human Capital Survey 2006, der indeholder 221.479 respondenter (svarprocent på 57). Øvrige registerdata (Federal Workplace Information Data og Census Bureau's Consolidated Federal Funds Report) bruges i mindre omfang.
Resultater	<ol style="list-style-type: none"> 1) Effekter for økonomi og kvalitet: Ingen resultater. 2) Forskelle på tekniske og bløde områder: Ingen resultater. 3) Konsekvenser for berørte medarbejdere: Studiet viser, at udlicitering generelt fører til en lavere jobtilfredshed.
Kvalitetsvurdering	Samlet vurderes studiet som et relevant og tilfredsstillende studie, som derfor indgår i forskningsoversigten i forhold til vurderingen af medarbejderkonsekvenser. Studiet er baseret på en meget stor sample (2c), og der er anvendt relevante statistiske metoder til at beregne den påviste sammenhæng mellem udlicitering og medarbejdertilfredshed (3a). Analysen er dog på et meget aggregeret niveau, og der indgår kun i meget begrænset omfang, hvorvidt særlige kontekstuelle forhold i de enkelte cases kan have påvirket

	den målte sammenhæng (3b). Øvrige relevante undersøgelser på området (3c) kunne med fordel være inddraget i højere grad, ligesom analysedesignet kunne have taget højde for denne mangel (1a). Det er på baggrund af artiklens resultater uklart, hvilke typer af medarbejdere som i særlig grad har en mindre jobtilfredshed på baggrund af en udlicitering, og om der er øvrige forhold, der kan have påvirket jobtilfredsheden.
--	--

